

Ezkerraldea-Meatzaldea Eskualdeko 2030 Plan Estrategikoa

Aurkibidea

1	Testuingurua eta erreferentzia-esparrua.....	3
1.1	Aurrekariak eta ikuspuntua	3
1.2	EPEa osatzeko prozesuaren deskribapena	4
2	Eskualdeko diagnostiko integrala	7
2.1	Ekonomia suspertzea	7
2.2	Enplegua eta Prestakuntza	13
2.3	Gizarte-kohesioa eta Zerbitzu Publikoak.....	17
2.4	Hirigintza eta Ingurumena Biziberritzea	22
2.5	Lurraldea eta Jasangarritasuna.....	24
2.6	Ondorio nagusiak.....	29
3	Eskualdeko Plan Estrategikoaren Oinarriak	34
3.1	Ezkerraldea Meatzaldea 2030 Erronka estrategikoak eta Etorkizuneko ikuspegia	34
4	Eraldatzeko programa.....	35
4.1	2020ko jarduerak	35
4.2	Eraldatze Programako jarduerak identifikatzea	36
4.3	Trakzio-proiektuak	40
5	Gobernantza, aginte-koadroa eta Planaren baliabideak	49
5.1	Gobernantza-mekanismoa	49
5.2	Aginte-koadroa: EPEren adierazleak	52
6	Eranskina	57
7	Ezkerraldea-Meatzaldea 2021-2023 EPEaren baliabideak	59

Ezkerraldea-Meatzaldea Eskualdeko 2030 Plan Estrategikoa

1 Testuingurua eta erreferentzia-esparrua

1.1 Aurrekariak eta ikuspuntua

*Ezkerraldea-
Meatzaldea
Eskualdeko
Plan
Estrategikoa
Eusko
Legebiltzarrak
2018an
eskualdeko
ekonomia eta
gizartea
suspertzeko
bultzatutako
erakunde
arteko
ahaleginaren
barruko
ekimena da*

2018ko maiatzean, Eusko Legebiltzarrak Ezkerraldea, Meatzaldea eta Oarsoaldeko egoera sozioekonomikoa aztertzeke lanari buruzko txostena onetsi zuen. Txosten horretako ondorioen artean, egileek bi jarduketa-mota proposatu zituzten: epe laburreko Talka plana eta epe ertain eta luzeko Suspertze sozioekonomikorako erakunde arteko Plan Estrategikoa.

Horren harira, lehen fasean Talka Plan bat diseinatu eta ezarri zen 2018tik 2019ra bitartean, Ezkerraldea-Meatzaldea eskualdea sozioekonomikoki biziberritzeko, epe laburreko tartean. Talka Plan horretan 14 jarduera sartu ziren.

1. Etxebizitza sozialak eta zuzkidura-bizitokiak sustatu.
2. Birgaitzeko laguntzak areagotu.
3. Langabeentzako proiektu bereziak.
4. Gizarte-ekonomiako programa pilotua.
5. Enplegua sustatzeko Tokiko ekintzen programa.
6. Gazte Lana programa.
7. Indartu programa sendotu.
8. Industrialdeen Renove Plana.
9. Udal-ekintzak.
10. Ezkerraldea-Meatzaldeko auzo kalteberen osoko hirigintza-eraberritzea.
11. Ezkerraldeko Parke Teknologikoa martxan jartzea.
12. EIC zentroa ezarri.
13. Ezkerraldean Lanbide Heziketa indartu.
14. Santurtzin Elkartegia ireki.

2019ko abenduan, Ezkerraldea-Meatzaldearekin lotutako 14 jarduketan artean, 49,1 milioi gauzatuta edo gauzatze-bidean zeuden; 46,7 milioi, une hartarako identifikatuta zeuden jarduketetan, eta 2,4, SPRI LURen Erandioko jarduketa berrietan. 2020an eta 2021ean, abian zeuden jarduerak garatzen jarraitu da.

Bigarren faseak 10 urterako Eskualdeko Plan Estrategikoa (aurrerantz EPE) zehazteko balio du, eta jarraipena ematen dio Talka Planari, Eusko Jaurlaritzak eta Bizkaiko Foru Aldundiak gidatutako erakunde arteko ahaleginaren barruan, Eskualdeko Udalekin lankidetzan, Ezkerraldea-Meatzaldea eskualdea biziberritzeko konpromiso sendoaren erakusgarri.

EPEa lantzeak erantzuna ematen dio udalaz gairik eta eskualdeko estrategia eta/edo plan artikulatuak praktikan jartzeko beharri, adostasunean oinarritutako jarduketa bitartez eskualdeko epe ertain-luzeko suspertze sozioekonomikoaren elementu nagusiei ekin eta eskualdea osorik indartzeko.

Beraz, EPEaren helburua ez da administrazioek beren programetan 2030era arte garatuko dituzten jarduera guztiak zehatz-mehatz jasoko dituen dokumentu bihurtzea; lehenik eta behin, ezinezkoa litzatekeelako jarduera horiek guztiak dokumentu bakarrean jasotzea. Eta, bigarrenik, EPEa diseinatzean planteatu den helburu nagusia programa eraldatzaile bat definitzea eta bultzatzea delako, Ezkerraldea-Meatzaldeko biziberritze sozioekonomikoa lortuko duten proiektu estrategiko eta traktoreak identifikatuz eta Eskualdeko baldintza sozioekonomikoak Bizkaiko batez bestekoarekiko parekatzen lagunduz.

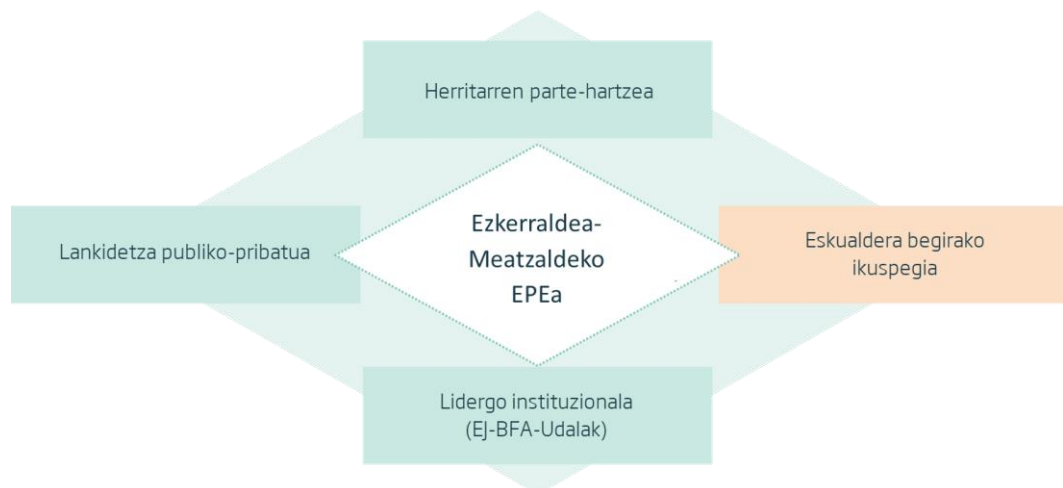
EPEaren zehaztapen horrek irismen erabatekoa du, eskualdeko garapen jasangarrian eta bizi-kalitatean eragina duten hainbat gairi erreparatuta

1. irudia. Gaikako esparruak EPEren irismenean

EPEa osatzeko, txertatzeko eta jarraitzeko filosofiaren ezugarriak honako hauek dira: parte-hartzea, lankidetza publiko-pribatua, lidergo instituzionala eta eskualdera begirako ezinbesteko ikuspegia.

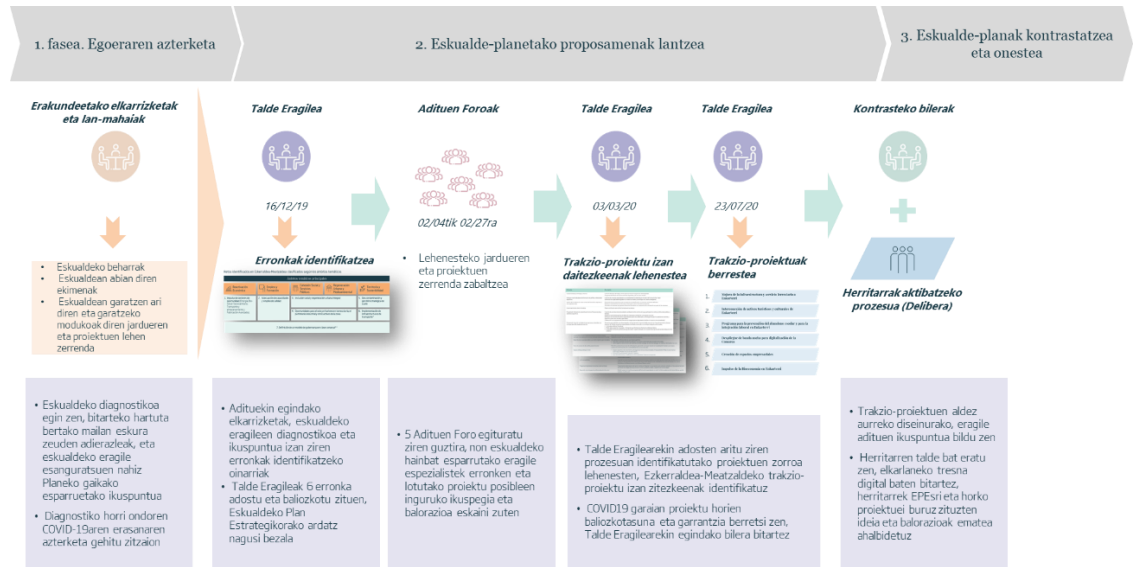
*EPEaren
filosofiaren
ezaugarriak
parte-hartzea,
lankidetza
publiko-
pribatua,
maila askotako
instituzio-
lidergoa eta
eskualdera
begirako
ikuspegia dira*

2. irudia. EPEa osatzeko funtsezko elementuak

1.2 EPEa osatzeko prozesuaren deskribapena

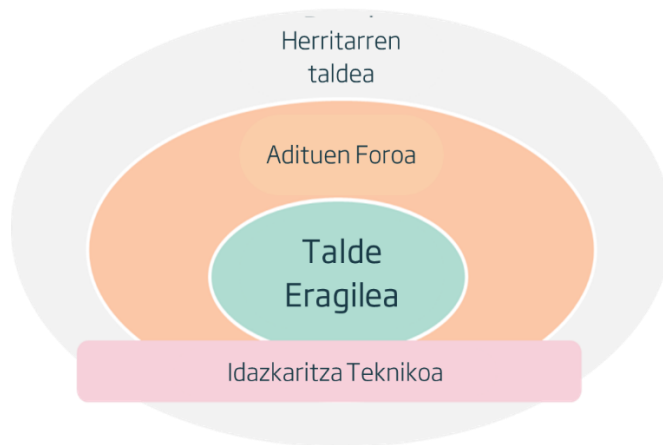
Ezkerraldea-Meatzaldeko EPEa egiteko, egoeraren diagnostikoa burutu da, eskualde mailako erronkak identifikatu eta baliozkotu dira, sektoreko adituek parte hartzeko zenbait foro sortu dira, txertatu beharreko traktio-proiektuak lehenetsi eta diseinatu dira, eta herritarrei proiektu horiei buruzko kontsulta egin zaie, lankidetza-tresna digital baten bidez.

3. irudia Eskualdeko Plan Estrategikoa lantzeko prozesua

Horretarako, EPEa hiru mailako gobernanta-eredu batean oinarritu da. Eredu hori talde eragile batek bultzatu eta gidatu du, eta talde horretan parte hartu dute Eusko Jaurlaritzak, Bizkaiko Foru Aldundiak eta eskualdeko udalek, Adituen foroan lankidetzarekin garrantzi bereziko gai espezifikoaren inguruan eta eskualdeko herritar guztien ekarpenekin.

Hori egiteko, hiru mailako gobernanta-eredua osatu da: talde eragile bat, adituen foro batzuk eta herritarren ekarpena

4. irudia. EPE egiten parte hartzen duten eragileak

Adituen 5 foro egin dira, eta 60 erakunde baino gehiagoko 110 pertsonak parte hartu dute, Planeko jarduketan alderdi teknikoetan sakontzeko

Talde eragileak erakundearen arteko lana/gogoeta egin du, udalerriak protagonista direla:

- Gauden abiapuntuaren ikuspegi adostua finkatu ahal izateko
- Erakunde guztiek erantzun integratua eta koherentea eman ahal izateko
- Lurraldeari bertatik bertara dagozkion plangintza eta proiektuak zehaztea bermatzeko, erakunde mailan koordinatuta eta erroren eta behar zehatzei erantzunez.
- Hobeto gauzatzeko eta eragin handiagoa izateko aukera emango duten ahaleginak eta dinamikak lerrokatzeko.

Talde eragileak Eskualdeko Plan Estrategikoaren ardatzak osatzen dituzten erronka nagusiak identifikatu eta baliozkotu ondoren, gai horien inguruko Adituen foroak eratu ziren.

Adituen foroak EPEa garatzearekin lotutako gai zehatzen inguruko lantaldeak dira, eta eskualdeko eta EPEaren barruan egin beharreko jarduketan alderdi teknikoetan sakontzeko eskualdeko nahiz EAEko ekosisteman eragile eta pertsona garrantzitsuak dituzte partaide.

Adituen foro horiek garatzeko, 60 erakunde eta entitate desberdinetatik iritsitako 110 pertsona inguruk parte hartu dute. Landutako gaikako arloetan esperientzia eta ezagutza espezializatua duten pertsonak dira horiek, eta prozesuan balio handia duen parte hartze eta lankidetzak publiko-pribatuko dinamika bat eratu da.

1. foroa - Aukerako sektoreak bultzatu (Energia, Bio-Osasu jarduerak, Garraioa eta biltegiatzea, Fabrikazio aurreratua)

2. foroa - Aisialdirako eta turismorako aukerak itsasadarren, industria-ondarearen eta eremuko beste aktibo batzuen

3. foroa - Enplegua eta Prestakuntza

4. foroa - Gizarteratzea eta erabateko hiri-biziberritzea

5. foroa - Deskutsatzea eta lurzoruen kudeaketa estrategikoa

5. irudia. Egindako Adituen foroak

Pandemia-egoeran unean-unean urruntze soziala zaintzeko premia izan arren, Herritarrak Aktibatze Prozesuari ekin zaio, lankidetzak-plataforma digital bati esker. Plataforma horrek aukera eman die Ezkerraldea-Meatzaldea herritarrei EPEa osatzean modu aktiboan parte hartzeko, garatu ahal diren jardueren buruzko norbere ideiak eskainiz eta diseinatutako proiektuen egokitasuna baloratzuz.

Horrez gain, herritarrak aktibatze prozesua bultzatzeko, Bizkaiko Foru Aldundiak eta eskualdeko udal gehienek beren web-orriak eta sare sozialetako kontuak erabili dituzte parte hartzeko prozesuari buruzko informazioa emateko.

Herritarren panel horren emaitza gisa, eskualdeko 2.000 herritarrek baino gehiagok prozesuaren berri zuzena jaso dute, eta ia ehun herritarrek modu eraginkorrean hartu dute parte.

Prozesu horretan guztian, beraz, Plana eskualdeko bultzatzeko espiritua indartzen duten premisak bete dira, hala nola maila anitzeko ikuspuntua duen erakundeen lidergoa, lankidetzak publiko-pribatua eta herritarren parte-hartzea.

Parte hartzeko prozesua EPEa diseinatzeko etapa honetan hasi baldin bada ere, haren hedatze-aldi osoan indarrean iraungo duen elementua izango da, eta herritarrei trazio-proiektuak gauzatzeari buruzko informazioa emango zaie.

Ezkerraldea-
Meatzaldea 10
udalerri
osatzen dute,
eta Bizkaiko
biztanleriaren
% 25 eta
BPGren % 21
osatzen dute

2 Eskualdeko diagnostiko integrala

Kapitulu honetan eskualdearen diagnostikoa erakutsiko dugu, eskualdearen egoera eta ezaugarri diren gakoak ulertu ahal izateko bost eremutan egindako berariazko analisietan egituratuta: suspertze ekonomikoa, enplegua eta prestakuntza, gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak, hiri- eta ingurumen-eraberritzea, eta lurraldea eta jasangarritasuna.

Ezkerraldea-Meatzaldea eskualdea ondorengo 10 udalerri hauek osatzen dute: Abanto-Zierbena, Barakaldo, Erandio, Muskiz, Ortuella, Portugalete, Santurtzi, Sestao, Trapagaran eta Zierbena.

6. irudia Ezkerraldea-Meatzaldeko udalerriak zonaka

Oro har, eskualdeko adierazle nagusiak eta Bizkaia osoan duten adierazgarritasuna honako hauek dira:

- 2019an, Ezkerraldea-Meatzaldeko 280.471 biztanleak (% 86 Ezkerraldean eta % 14 Meatzaldean) Bizkaiko biztanleriaren % 25 ziren, eta, gutxi gorabehera, Euskadi osokoaren % 13.
- BPGari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldea % 21eko ekarpena egin zion Bizkaiko BPGari (7.448 M €) 2016an.
- 2016an, biztanleria landuna (111.691 pertsona) Bizkaiaren % 25 zen, eta urte horretan lurraldeko enpleguaren % 19 sortu zuen.

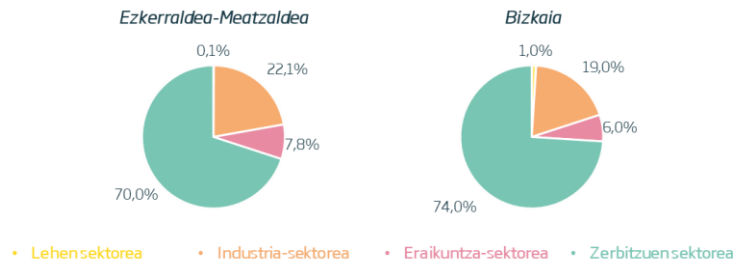
2.1 Ekonomia suspertzea

Atal honetan Ezkerraldea-Meatzaldearen egitura ekonomikoa aztertu da, baita haren BEGd-k eta enpleguak Bizkaiarekiko eta Euskadirekiko duten pisua ere, identifikatuz bai egitura ekonomikoaren bilakaera eta bai espezializazio-sektoreak ere.

Enpresa-sarearen osaera eta enpresa-garapenerako eskuragarri dagoen espazioa ere aztertu dira, baita eskualdean dagoen I+G+b ekosistema ere.

2.1.1 Egitura ekonomikoa

Ezkerraldea-Meatzaldeko egitura ekonomikoan zerbitzuen sektorea da nagusi; izan ere, 2008an BEGd-ri dagokionez, ekonomiaren % 63 zen, eta 2016an, berriz, % 70. Hala ere, Bizkaiko batez bestekoarekin alderatuta, profila ez da hain hirugarren sektorekoa, industrialagoa da, eta eraikuntzak pisu handiagoa du.

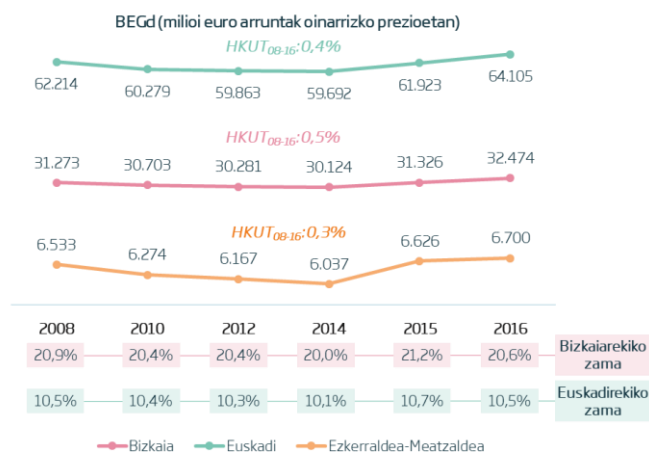

7. irudia. Jarduera-banaketa sektoreka Ezkerraldea-Meatzaldean eta Bizkaian (2016ko BEGd-aren %)

Bilakaerari dagokionez, eskualdeko lau jarduera-sektore handien ikuspegia honako hau da:

- Zerbitzuen sektoreak protagonismo handiagoa du, baina Bizkaian eta Euskadin izandakoa baino gorakada txikiagoarekin.
- Eraikuntza Bizkaian eta Euskadin baino gutxiago murriztu da, eta goi-mailetan dirau.
- Industria ez da lehen bezain protagonista, baina Bizkaian eta Euskadin baino gutxiago jaitsi da, eta 2016an eskualdeko BEGd-aren % 22,1 osatu zuen.
- Lehen sektoreak ahul jarraitzen du eskualdeko ekonomian; Bizkaian eta Euskadin baino pisu txikiagoa du, areago horietan gora egin ostean.

Era bateratuan aztertuta, Ezkerraldea-Meatzaldeak berreskuratu egin du krisi aurreko BEGd maila, Bizkaian eta Euskadin baino hazkunde txikiagoekin bada ere.

Ezkerraldea-Meatzaldeak berreskuratu egin ditu krisi ekonomikoaren aurreko BEGd mailak, eta eredu ekonomiko espezializatua ezarri du Energia, Osasun Jarduerak, Garraioa eta Biltegiatzea eta Fabrikazio Aurreratua sektoreetan

8. irudia. E-Mn sortutako BEGd-ren bilakaera, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

BEGd-ri dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeko sektorearen bilakaera Bizkaikoaren oso antzekoa izan da; alde bakarra nekazaritza-sektorean dago, Bizkaian hazkunde txikia izan baitu (+% 0,4).

Ezkerraldea-Meatzaldea Eskualdeko 2030 Plan Estrategikoa

Eskualdeko sektore garrantzitsuenen bilakaera xehatzen hasita, zehazki 10 sektore nagusiak soilik hartuta BEGd-ri dagokionez (horiek Ezkerraldea-Meatzaldeko BEG osoaren % 70 baino gehiago biltzen zuten 2016an), hazkunderako joera ikusten da guztietan, horietatik 3tan izan ezik, jaitsiera esanguratsua jasan baitute 2008-2016 aldian: eraikuntza, energia elektrikoa eta metalurgia.

Ezkerraldea-Meatzaldeak batez beste 62 establezimendu ditu 1.000 biztanleko, Bizkaiko 79 establezimenduak eta Euskadiko 80 establezimenduak baino % 22 gutxiago

Sektoreetako Top 10a BEGd-arekiko (milioi euro arruntak oinarritzko prezioetan)					Sektoreetako Top 10a enpleguarekiko (milioi euro arruntak oinarritzko prezioetan)				
Sektorea	BEGd (2016)	%	Δ 08-16	Δ 08-16 (%)	Sektorea	Enplegua (2018)	%	Δ 09-18	Δ 09-18 (%)
1 Higiezin-jarduerak	964.627	14,4%	+149.525	+18%	1 Merkataritza; ibilgailuak konp.	15.252	18,2%	-1.807	-11%
2 Merkataritza; ibilgailuak konp.	749.313	11,2%	-13.506	-2%	2 Osasun-jarduerak	8.786	10,5%	+3.046	+53%
3 Osasun-jarduerak	577.558	8,6%	+133.228	+30%	3 Laguntza-zerbitzuak	7.806	9,3%	-119	-2%
4 Eraikuntza	526.711	7,9%	-209.985	-29%	4 Eraikuntza	7.563	9,0%	-6.498	-46%
5 Garraioa eta biltegiatzea	507.799	7,6%	+195.548	+63%	5 Hezkuntza	6.742	8,1%	+708	+12%
6 Koke-lanak eta petrolio-fintzea	482.521	7,2%	+281.647	+140%	6 Garraioa eta biltegiatzea	5.724	6,8%	-92	-2%
7 Energia elektrikoa, gasa eta lur.	274.575	4,1%	-136.544	-33%	7 Ostalaritza	5.196	6,2%	-122	-2%
8 Hezkuntza	272.864	4,1%	+42.041	+18%	8 Metalurgia eta metal-produkt.	4.287	5,1%	+281	+7%
9 Ostalaritza	268.806	4,0%	+40.205	+18%	9 Administrazio publikoa	3.272	3,9%	+222	+7%
10 Metalurgia eta metal-produkt.	267.759	4,0%	-141.791	-35%	10 Aholkularitzak eta jardura tekn.	3.108	3,7%	+124	+4%

Lehen sek Industria Eraikuntza Zerbitzuak

9. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldeko Sektoreetako Top 10a BEGd-aren eta enpleguaren arabera eta horien bilakaera (2009-2018)

Ezkerraldea-Meatzaldeko sektore-espezializazioan, Bizkai osoari dagokionez (oinarrizko prezioetan BEGd-aren arabera neurtuta), energia-sektorea nabarmentzen da, eta, ondoren, eraikuntza (eta higiezin-jarduerak), osasun-jarduerak eta garraioa eta biltegiatzea. Horiek guztiek Bizkaiko batez bestekoa baino pisu erlatibo handiagoa dute Ezkerraldea-Meatzaldean.

	Azpi-espezializazio esanguratsua (≤0,5)	Espezializazio txikiagoa	Espezializazio berdina (1)	Espezializazio handiagoa	Espezializazio esanguratsua (≥2)
Lehen sektorea	• Nekazaritza, abeltzaintza eta arrantza				
Industria	• Erauzteko industriak • Zura, papera eta arte grafikoa • Informatika eta elektronikako produktuak • Garraioko materiala	• Elikagaien, edariaren eta tabakoaren industriak • Kautxua, plastikoak eta bestelako metalikoak ez direnak • Metalurgia eta metalezko produktuak • Ekipo eta hornidura elektrikoa • Makineria eta ekipoa	• Kimika industria / Farmaziako produktuak	• Ehungintza, jantzigintza, larrua eta oinetakoak • Altzariak eta bestelako eskulangintzak • Energia elektrikoa, gasa eta lur • Ur- hornikuntza eta saneamend	• Koke-lanak eta petrolio-fintzea Energia sektoreko espezializazio handia nabarmendua
Eraikuntza	Zerbitzu aurreratu gutxi dago			• Eraikuntza	
Zerbitzuak	• Edizioa, irudia, irratia eta telebista • Aholkularitzak eta jardura teknikoa • Ikerkuntza eta garapena	• Ostalaritza • Telekomunikazioak • Informatika • Finantza jarduerak eta aseguruak • Bestelako jardura profesionalak • Administrazio publikoa eta defentsa • Hezkuntza • Jolas- eta kultura-jarduerak • Bestelako zerbitzuak	• Merkataritza; ibilgailuak konpontzea • Laguntza-zerbitzuak • Gizarte-zerbitzuak • Etxeetako jarduerak	• Garraioa eta biltegiatzea • Higiezin-jarduerak • Osasun-jarduerak	$\text{Espezializazioa} = \frac{BPGd_{\text{Ezkerraldeko adarre}} / BPGd_{\text{Ezkerraldeko gutira}}}{BPGd_{\text{Bizkaiko adarre}} / BPGd_{\text{Bizkaiko gutira}}}$

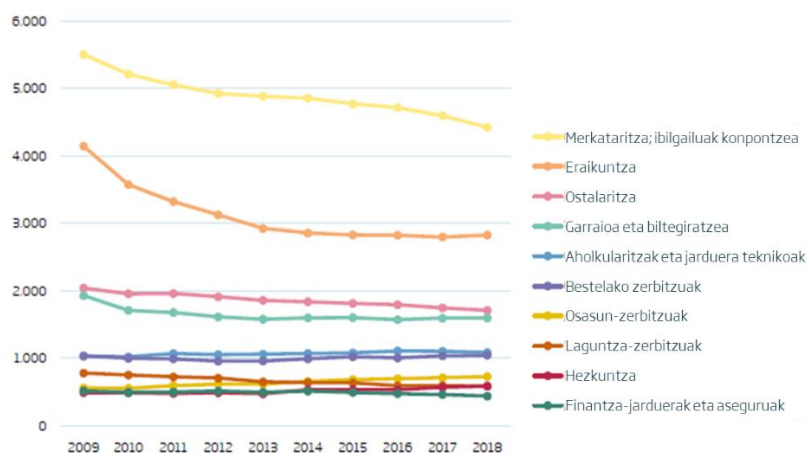
10. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldeko espezializazio maila sektoreka

Enpleguari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeak Bizkaiko enpleguaren ehuneko handiagoa eratu zuen 2018an 2008an baino (% 18,9 vs % 19,4). Enplegu gehien sortzen duen sektorea merkataritza eta ibilgailuen konponketa izan arren (% 18,2), eskualdean duten garrantziari dagokionez bilakaera positiboena izan duten sektoreak Osasun Jarduerak (% 10,5), Laguntza Zerbitzuak (% 9,3) eta Hezkuntza (% 8,1) dira.

2.1.2 Enpresa-sarea

Establezimendu-kopuruari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldean batez beste 62 establezimendu daude 1.000 biztanleko, Bizkaiko 79 establezimenduak eta Euskadiko 80 establezimenduak baino % 22 gutxiago. 2008tik, Ezkerraldea-Meatzaldean 1.000 biztanleko dagoen batez besteko establezimendu-kopurua Bizkaikoa baino % 20 txikiagoa izan ohi da, eta diferentzia horrek halaxe irauten du 10 urte geroago ere.

Zehazki, Ezkerraldea-Meatzaldeko establezimenduen kopurua, guztira, 17.463koa izan da 2018an, hau da, -% 16ko jaitsiera, 2009an erregistratutakoaren aldean: 3.450 gutxiago. Eskualdeko sektoreetan arreta jarrita, gehien hazi dena Osasun Jarduerak izan da (+167 establezimendu, +% 30), Bizkaikoaren antzeko joeraz (+% 23). Aitzitik, beherakada handiena eraikuntza (-1.135 establezimendu, -% 32) eta merkataritza eta ibilgailuen konponketaren sektoreek jasan dute (-1.079 establezimendu, -% 20). Oro har, termino absolutuetan gehien murriztu diren 4 sektoreak 2009an liderrak zirenak dira (Eraikuntza, Merkataritza, Ostalaritza eta Garraioa).

11. irudia. E-Mko sektoreetako Top 10a establezimendu-kopuruaren arabera (establezimendu-kop., 2009-2018)

Enpresen tamainari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeak 250 langiletik gorako 24 enpresa zeuzkan 2019an, Bizkaikoen ia % 18 eta Euskadikoen % 10. Gainera, 2019an Ezkerraldea-Meatzaldean bai 250 langile baino gehiagoko enpresak, bai AIZ Atzerriko Inbertsio Zuzena zutenak, Bizkaiko enpresen guztizko kopuruaren % 17-18 inguru ziren, hau da, biztanleriaren % 25 baino gutxiago.

12. irudia. E-Mko 50 langile baino gehiagoko enpresak eta Atzerriko Inbertsio Zuzenekoak (2019)

Ekintzailetzari dagokionez, 2018an Ezkerraldea-Meatzaldeko ekintzailetza-tasa % 8,1ekoa izan zen, zehatz-mehatz Bizkaia osoaren berdina. Ezkerraldea-Meatzaldeko ekintzailetza-tasak 2009. urteaz geroztik izan duen bilakaera, orduan % 7,0koa zela aintzat hartuta, Bizkaia osoan bizi izan denaren berdina izan da ia, eta gaur egun % 8,1era iritsi dira biak ala biak.

2.1.3 Jarduera ekonomikoetarako gunea

Ezkerraldea-Meatzaldeak jarduera ekonomikoetarako kalifikatutako lurzoruen % 13,3 du erabilgai, gutxi gorabehera Bizkaia osoan baino 6 aldiz gehiago. Gainera, 2010etik 2018ra bitartean, Ezkerraldea-Meatzaldean jarduera ekonomikoetarako erabilitako lurzoruen urteko hazkundera (+% 1,1) Bizkaikoaren ia bikoitza izan da (+% 0,6).

Hain zuzen ere, Ezkerraldea-Meatzaldeak 37 industrialde ditu guztira (m²-tan, 18 M), eta horien okupazio maila % 98,4koa da; hala beraz, 280.000 m² daude erabilgarri, 8 industrialdetan banatuta. Ezkerraldea-Meatzaldeko 37 poligonoetan eskualdeko enpresa guztien % 23 daude (1.348), eta gainazal libre eta erabilgarriaren % 1,6 soilik dago aukera berrietarako erabiltzeko moduan. Horien artean, tamainagatik nabarmentzekoa da Trapagarango Galindo C poligonoko 60.000 m²-ko lursailaren eskaintza.

Bilbo inguruan kokatu nahi duten enpresek ongi estimatua dute Ezkerraldea-Meatzaldea, bikain lotuta baitago bide nagusiekin eta puntu estrategiko logistikoekin, hala nola portuarekin eta aireportuarekin. Enpresa-lurzoruari dagokionez, garrantzitsua da kontuan hartzea Ezkerraldea-Meatzaldeak, iraganean izandako jardueraren ondorioz, 17,5 milioi m² kutsatu zituela 2019an; Ezkerraldea-Meatzaldeko azaleraren % 14 eta Bizkaiko lurzoru kutsatu osoaren % 32,5.

2.1.1 I+G+b jarduera

Enpresen intentsitate teknologikoari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeko manufaktura-enpresen ia bi heren erdi mailako intentsitate teknologikoa duten sektoreetakoak dira (% 65), Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoa (% 61) baino pixka bat handiagokoa. Bestalde, Ezkerraldea-Meatzaldeko teknologia-intentsitate handiko sektoreen pisua txikiagoa da Bizkaian baino, eta horien pisua heren bat murriztu da 2009az geroztik.

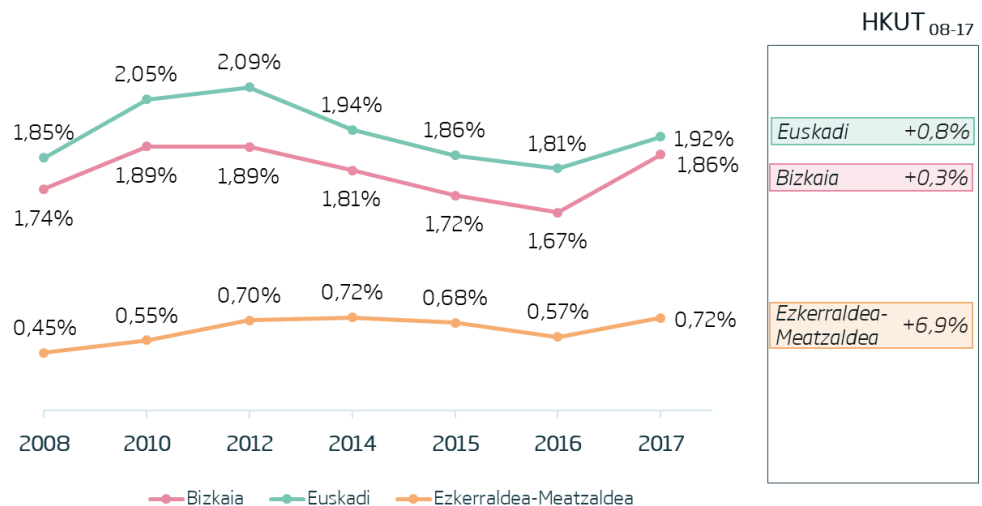
Ikerketa eta Garapeneko gastuari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeak urteko BPGd-aren % 0,57 erabiltzen du I+Gean, Bizkaia aldi berean gauzatutako % 1,67 baino ia hiru aldiz gutxiago.

Ezkerraldea-Meatzaldeak jarduera ekonomikoak garatzeko lurzoruen % 13,3 du erabilgai, gutxi gorabehera Bizkaia osoan baino 6 aldiz gehiago

Eskualdeko I+G eta berrikuntza ahaleginaren bilakaera oso positiboa izan bada ere, eta Bizkaiko batez bestekoarekiko aldea murriztu bada ere, oraindik bide luzea dago egiteko

Ezkerraldea-Meatzaldeak I+G eta berrikuntzaren arloan gaitasun garrantzitsuko eragileak ditu, bai eta azpiegitura bereziak ere, hala nola Gurutzetako Unibertsitate Ospitalea eta Bilboko Portua. Azpiegitura horiek inguruan jarduerak bulkatzeko balio behar dute

13. irudia. I+Geko gastuaren bilakaera (BPGaren gaineko ehunekoa), eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

2016an Ezkerraldea-Meatzaldean I+Gean egindako gastua 2008koa baino pixka bat handiagoa izan zen, eta, beraz, joera Bizkaiko eta Euskadikoaren guztiz kontrakoa izan da. Eskualdea 2008an I+Gean Bizkaiak baino lau aldiz ahalegin txikiagoa egitetik hiru aldiz txikiagoa egitera igaro da 2017an; hau da, arrakala murriztu egin da, baina oraindik ere aski esanguratsua da.

Berrikuntzarako zailtasunak identifikatzen dituzten enpresen ehunekoak behera egin du, 2012an % 76 izatetik 2017an % 48 izatera, eta faktore ekonomikoak dira berrikuntzarako zailtasun nagusia. Aldiz, nabarmentzekoa da berrikuntza oztopatzen duten barne-faktoreen garrantzia apalduz joan dela, hala nola antolamenduaren zurruntasunarena, langile kualifikatu gabeziarena edo teknologiarik buruzko informaziorik ezarena.

ZTBES Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Euskal Sareari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeak baditu ZTBESeko eragile batzuk, eta honako hauek dira aipagarriak: bi unibertsitate (UPV-EHU eta MU, Muskizko LHZrekin lankidetzan), Osasun Ikerketako Institutu bat (Biocruces), I+G Sanitarioko Unitate bat (KRONIKGUNE), Enpresako I+G Unitate bi (Petronor eta Arcelor Mittal), eta Eskaintzaren eta Eskariaren arteko Bitartekaritzako bi agente (garatzen ari den Energy Intelligence Center eta Bilbao PortLab hasiberria).

Nabarmentzekoa da Gurutzetako Unibertsitate Ospitaleak profesionalei eta artatutako pazienteei dagokienez eskualdean duen garrantzia, euskal osasun-zentro garrantzitsuena baita; itsasadarraren bi ertzetan zerbitzua ematen die Bilboko, Uribe Kostako, Meatzaldeko eta Enkarterriko eskualde/eremuei. 3.700 profesional baino gehiago ditu, 44 espezialitatetako jardunbidean, 900.000 kontsulta inguru artatuz, eta urtean 30.000 ebakuntza baino gehiago egiten dituzte. Gainera, 12 patologia jakinetarako erreferentziako zentroa da euskal osasun-sistema osoan eta mugakide diren lurralde batzuetan.

Ospitalearen egituraren barruan Biocruces dago, Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren Euskal Sarean erregistratutako hiru ISZ Ikerketa Sanitarioko Zentroetako bat; beraz, zerbitzu-gaitasunetik harago, ospitalea ikerketa- eta berrikuntza-jarduerako gunea da, eta jarduerak ekonomikoko eta enpleguko motorra.

Horiek guztiak ekintzailtzarako eta barne-ekintzailtzarako aukerak eragiten dituzten azpiegiturak dira, baina, era berean, gaur egun eskualdean dagoen jardura babesteko eta balioesteko gai direnak.

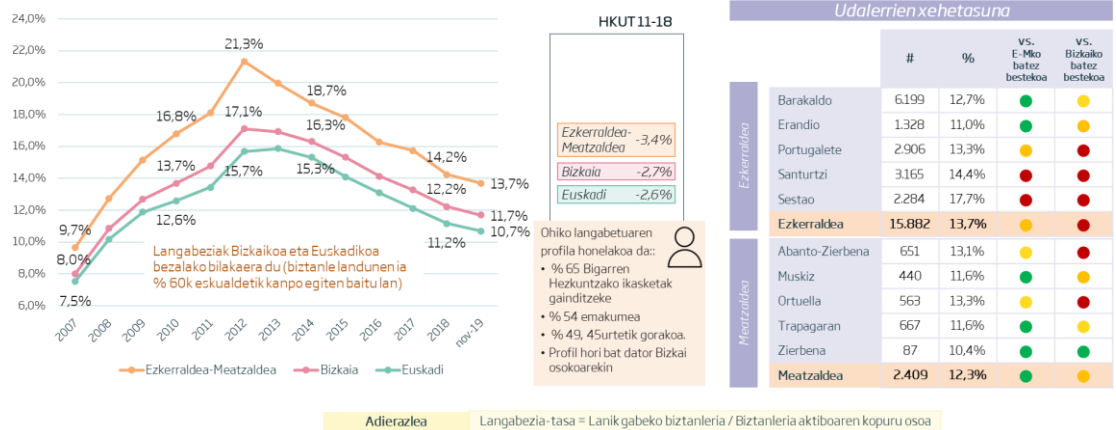
2.2 Enplegua eta Prestakuntza

Ezkerraldea-Meatzaldeko langabezia-tasa % 13,7koa izan zen 2019an, Bizkaiko batez besteko % 11,7koa baino 2 puntu handiagoa

Atal honetan Ezkerraldea-Meatzaldearen egoera aztertzen da enplegu-adierazle nagusietan (langabezia, iraupen luzeko langabezia, langabetuaren profila eta jardura-tasa), baita jasotako batez besteko errenta pertsonala eta eskualdeko langileen jatorria eta eskualdeko herritarren prestakuntza-maila ere.

2.2.1 Enplegu-adierazle nagusiak

Ezkerraldea-Meatzaldeko langabezia-tasa % 13,7koa izan zen 2019an, Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoa baino 2 puntu handiagoa (% 12 inguru). Hala ere, eskualdeko langabeziak Bizkaiko eta Euskadiko noranzko bera izan du bilakaeran, eta beherantz doa 2012ko % 21,3ko gehieneko puntuaz geroztik; 2019an, Bizkaiarekiko aldea erdira jaitsi zen.

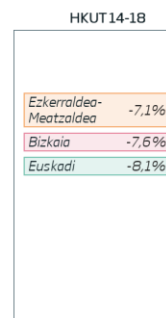
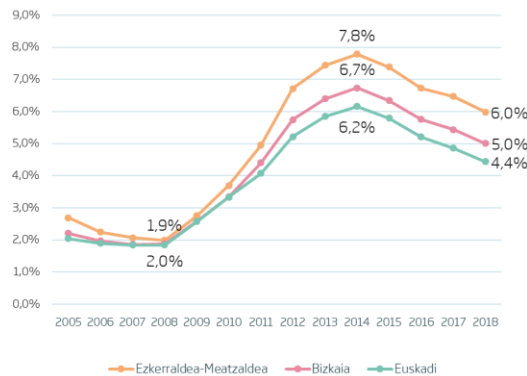
14. irudia. E-Mko langabezia-tasaren bilakaera, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

Emakumeen langabezia-tasa % 15,9koa zen 2018an, gizonen langabezia-tasa baino askoz handiagoa (% 13,6); alde hori handitu egin da 2015az geroztik, gizonen langabezia-tasa bizkorrago jaisten hasi baitzen orduan.

Ezkerraldea-Meatzaldeko iraupen luzeko langabezia-tasak hazkunde handia izan zuen 2008tik 2014ra bitartean, harik eta % 7,8ra iritsi zen arte, baina harrezkero beherantz egin du pixkanaka, 2018an % 6ra iritsi arte: Ezkerraldea-Meatzaldeko langabezia osoaren % 43 iraupen luzekoa da, 8.218 lagun guztira. Udalerri udalerri, iraupen luzeko langabezia-tasa handiena dutenak Sestao (% 8,3), Santurtzi (% 6,6) eta Portugalete (% 5,9) dira.

Emakumeek jasotzen duten lan-errenta % 43 txikiagoa da gizonen jasotzen dutena baino; alde hori apur bat handiagoa da Bizkaiko eta Euskadiko -% 40ko batez bestekoa baino

Ezkerraldea-Meatzaldeko iraupen luzeko langabezia-tasak hazkunde handia izan zuen 2008 eta 2014 artean, % 1,9tik % 7,8ko gehienekora, baina orduz geroztik beherantz doa: -% 7,1 urtero

Udalerrien xehetasuna				
	Pob.	%	V5. E-Mko batez bestekoa	V5. Bizkaiko batez bestekoa
Ezkerraldea	Barakaldo	2.838	5,8%	
	Erandio	551	4,6%	
	Portugalete	1.286	5,9%	
	Santurtzi	1.454	6,6%	
	Sestao	1.067	8,3%	
Meatzaldea	Abanto-Zierbena	278	5,6%	
	Muskiz	183	4,8%	
	Ortuella	248	5,9%	
	Trapagaran	287	5,0%	
	Zierbena	26	3,1%	
	Meatzaldea	1.022	5,2%	

Adierazlea: Iraupen luzeko langabezia-tasa = Lan bila enplegatu gabe gutxienez 12 hilabete daramaten biztanleak / Biztanleria aktiboaren kopuru osoa

15. irudia. E-Mko iraupen luzeko langabezi- tasaren bilakaera, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

Ezkerraldea-Meatzaldeko langabearen profilari erreparatuz gero, Bizkaiko profilaren antzekoa da: % 49 45 urte baino gehiagokoa da, % 54 emakumea da eta % 65ek ez ditu bigarren mailako ikasketak gainditu.

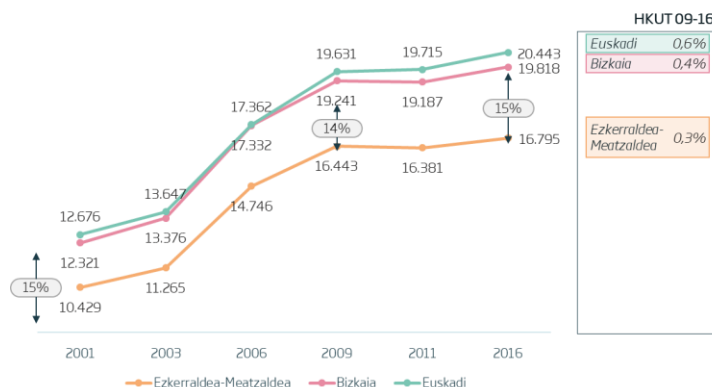
Eskualdeko jarduera-tasari dagokionez, % 54koa izan zen 2018an, Bizkaiko (% 56) eta Euskadiko (% 57) tasetatik oso hurbil, nahiz eta horien azpitik egon.

2001ean Ezkerraldea-Meatzaldeko jarduera-tasa Bizkaikoa baino 4 puntu baxuagoa izan arren, 2006an alde hori puntu batera jaitsi zen, eta ia konstante mantendu zen 2018ra arte. Jarduera-tasarik handiena duten udalerriak Zierbena (% 60), Abanto-Zierbena (% 58) eta Erandio (% 57) dira.

2.2.2 Jasotako batez besteko errenta

Batez besteko errenta pertsonalari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldea Bizkaiko edo Euskadiko mailen % 15 azpitik mantendu da 2001-2016 aldian.

Ezkerraldea-Meatzaldean batez besteko errenta personal mailak Bizkaiko edo Euskadiko mailen % 15 azpitik egon dira 2001-2016 aldian

Adierazlea: Errenta pertsonala = Batuta jarduera ekonomiko, lan, transferentzia, gizarte-prestazio eta kapitalagatik jasotako errentak

Udalerrien xehetasuna				
		k€	V5. E-Mko batez bestekoa	V5. Bizkaiko batez bestekoa
Ezkerraldea	Barakaldo	16,9k€	●	●
	Erandio	16k€	●	●
	Portugalete	17,4k€	●	●
	Santurtzi	16,8k€	●	●
	Sestao	15,1k€	●	●
	Ezkerraldea	16,7k€	●	●
Meatzaldea	Abanto-Zierbena	17,5k€	●	●
	Muskiz	18,2k€	●	●
	Ortuella	16,1k€	●	●
	Trapagaran	16,9k€	●	●
	Zierbena	21k€	●	●
	Meatzaldea	17,3k€	●	●

16. irudia. E-Mko errenta pertsonalaren batez besteko bilakaera, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

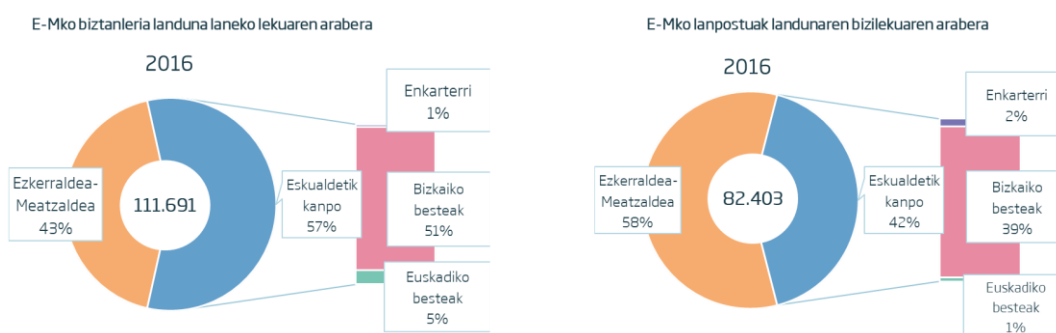
Ezkerraldea-Meatzaldea Eskualdeko 2030 Plan Estrategikoa

Ezkerraldea-Meatzaldeko batez besteko errenta urteko % 0,3ko erritmoan hazi den arren 2009tik, hazkunde hori apur bat txikiagoa da Bizkaikoa eta Euskadikoa baino, azken horiek +% 0,4koa eta +% 0,6koa izan baitute, hurrenez hurren. Ezkerraldea-Meatzaldeko batez besteko errenta pertsonala baino handiagoa duten udalerriak Zierbena (21k€), Muskiz (18,2k€), Abanto-Zierbena (17,5k€) eta Portugalete (17,4k€) dira. Aitzitik, batez besteko errenta pertsonal txikiena duten udalerriak Sestao (15,1k€) eta Erandio (16k€) dira.

Emakumeen eta gizonezkoen arteko aldeari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldean emakumeek jasotzen duten lan-errenta % 43 txikiagoa da gizonek jasotzen dutena baino; alde hori apur bat handiagoa da Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoa baino (-% 40).

2.2.3 Langileen jatorria

Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleria landunaren % 57k (63.664 lagunek) eskualdetik kanpo egiten du lan, eta lan-merkatuan lehiari dabil gainerako lurraldeekin. Halaber, azken urteetako joerak enpleguan mugikortasun handiagoa dagoela adierazten du, eta, beraz, Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleria landunaren ehuneko handiago batek eskualdetik kanpo lan egiten duela.

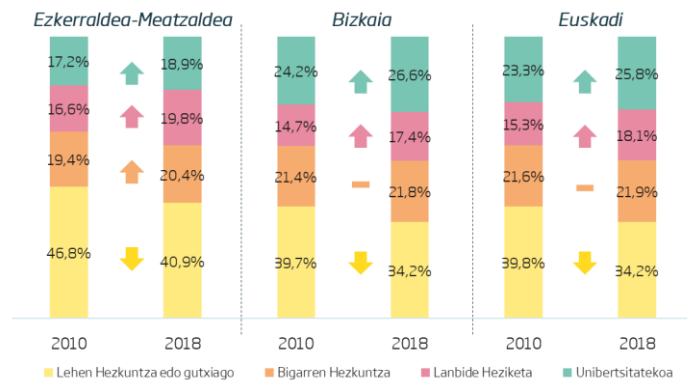
17. irudia. E-Mko biztanleria landunaren banaketa eta lanpostuak (2016)

Azken urteetan ikusitako joera adierazgarria da; izan ere, gora egin du bai Ezkerraldea-Meatzaldean lanpostua eskualdetik kanpo duten biztanleen ehunekoak (% 57), bai eskualdetik kanpo bizi diren langileek betetzen duten eskualdean sortutako enpleguaren ehunekoak ere (% 42).

2.2.1 Biztanleen heziketa-maila

Ezkerraldea-Meatzaldean biztanleriaren % 18,9k unibertsitate-mailako ikasketak amaituta ditu, Bizkaia osokoaren % 26,6 baino nabarmen gutxiago. Hurrengo grafikoan, Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleen kualifikazio-maila dago adierazita, bai eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea ere:

2018an
Ezkerraldea-
Meatzaldean
Lehen
Hezkuntzako
ikasketak edo
apalagoak
zituen
biztanleen
% 40,9ak,
Bizkaian
(% 34,2) baino
nabarmen
gehiagok

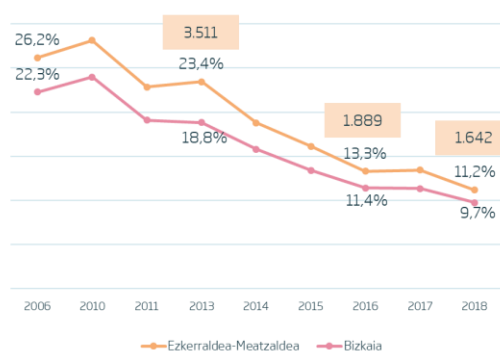
18. irudia. E-Mko biztanleen kualifikazio maila, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

Bizkaiarekin alderatuta, Ezkerraldea-Meatzaldean % 2,4 gehiago dira LH ikasketak dituztenak, eta % 6,7 gehiago lehen mailako edo baxuagoko ikasketak dituztenak. Joera positiboa da; izan ere, 2010etik 2018ra handitu egin da unibertsitateko eta Lanbide Heziketako ikasketak dituzten biztanleen ehunekoa (% 33,8tik % 37,9ra).

Ezkerraldea-Meatzaldeko eskola-uzte goiztiarraren tasak beheranzko joera argia du: 2018an % 11,2koa zen, baina Bizkaian baino nabarmen handiagoa (% 9,7). Gizonezkoen eskola-uztearen tasa (% 12,6) emakumeena baino ia 3 puntu handiagoa da (% 9,7), Bizkaiko batez bestekoa baino puntu bat handiagoa (10,8/8,6).

Ezkerraldea-Meatzaldean eskola-uzte goiztiarraren tasak beheranzko joera argia izan zuen arren, 2006an Bizkaikoa baino +%17 handiagoa zen, eta 2018an alde hori antzekoa da (+%15). Udalerriei dagokionez, Zierbena da eskola-uzte tasa txikiena duena (% 2,4), gainerakoekin konparatuta alde nabarmenarekin. Beste muturrean, Sestaok (% 15,3), Erandiok (% 13,2) eta Ortuellak (% 12,7) dituzte emaitzarik txarrenak adierazle horretan.

Ezkerraldea-
Meatzaldeko
eskola-uzte
goiztiarraren
tasa 2018an
% 11,2koa
izanda
beheranzko
joera argia
duen arren,
Bizkaian
baino (% 9,7)
nabarmen
handiagoa da
oraindik

HKUT 13-18

Ezkerraldea-Meatzaldea -13,8%

Bizkaia -12,3%

Gizonezkoen eskola-uztearen tasa (%-12,6) emakumeena baino ia 3 puntu handiagoa da (% 9,7). Bizkaiko batez bestekoa baino puntu bat handiagoa (10,8/8,6)

Udalerrien xehetasuna			
	%	VS. E-Mko batez bestekoa	VS. Bizkaiko batez bestekoa
Ezkerraldea	Barakaldo	12,6%	●
	Erandio	13,2%	●
	Portugalete	8,0%	●
	Santurtzi	9,9%	●
	Sestao	15,3%	●
Ezkerraldea		11,5%	●
Meatzaldea	Abanto-Zierbena	8,3%	●
	Muskiz	10,1%	●
	Ortuella	12,7%	●
	Trapagaran	6,5%	●
	Zierbena	2,4%	●
Meatzaldea		8,8%	●

Adierazlea Eskola-uztearen tasa = ikasketarik gabeko edo Lehen H., DBH, HHE, LHI, HLPP eta OLHko ikasketak dituzten 18 urtetik 24rako biztanleak / 18 urtetik 24rako biztanle guztiak

19. irudia. Eskola-uztearen tasa E-Mn eta Bizkaian

Prestakuntza-eskaintzari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeak LHko 28 zentro ditu, Bizkaiko ikastetxe guztien % 25, sektoreka prestakuntza-eskaintza industria (% 54) eta zerbitzu-sektoreen (% 46) artean orekatuta.

Eskaintza handiena duten industria-famiak Informatika eta Telekomunikazioak (25, guztizkoaren % 14), Elektrizitatea eta Elektroteknia (15, guztizkoaren % 9) eta Fabrikazio Mekanikoa (14, guztizkoaren % 8) dira, hiruren artean eskaintza osoaren % 30 baino gehiago batuta.

20. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldean dauden Behargintzak (2019)

Bestalde, Ezkerraldea-Meatzaldeak 6 Behargintza ditu guztira; horietako batek Meatzaldeko 5 udalerriei ematen die zerbitzua, eta gainerakoek Ezkerraldea osatzen duten 5 udalerrietako bakoitzari. Eragile horiek prestakuntza- eta enplegu-eginkizunak garatzen dituzte, bai eta euren ekintza-esparruaren barruko sustapen ekonomikoko jardura batzuk ere.

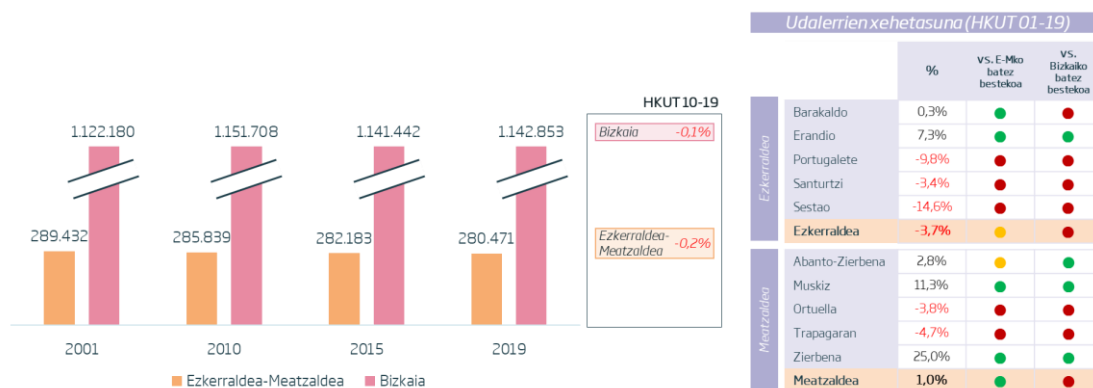
2.3 Gizarte-kohesioa eta Zerbitzu Publikoak

Atal honetan eskualdeko adierazle demografiko nagusiak aztertuta dira, zehazki biztanleria, jaiotza- eta heriotza-tasa, 65 urtetik gorako biztanleria, immigrazioa eta eskualdeko migratio-saldoa, pobrezia-arriskuan dagoen biztanleria, DSBEa jasotzen duen biztanleriaren tasa eta gizarte-ekonomiako sektorearen egitura.

2.3.1 Adierazle demografiko nagusiak

2001. urtetik, -% 3,1 jaitsi da Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleen ehunekoa, eta orotara 280.471 biztanlera iritsi zen 2019an

2001. urteaz geroztik, Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleria -% 3,1 jaitsi da, eta orotara 280.471 biztanlera iritsi zen 2019an. Dinamika hori Bizkaia osoaren joeraren kontrakoa da, +% 1,8ko hazkundea izan baitu. Eskualdeko biztanleria Bizkaiko biztanleria osoaren % 25 da; beraz, 2001etik hona izandako -% 3,1eko beherakadak (8.961) -% 0,8ko eragina izan du Lurralde Historikoan.

21. irudia. Biztanleriaren bilakaera E-Mn eta Bizkaian

2018an,
Ezkerraldea-
Meatzaldean 65
urtetik gorako
biztanleak
% 23,3 ziren,
Bizkaiko
% 22,5 baino
ia puntu bat
gehiago

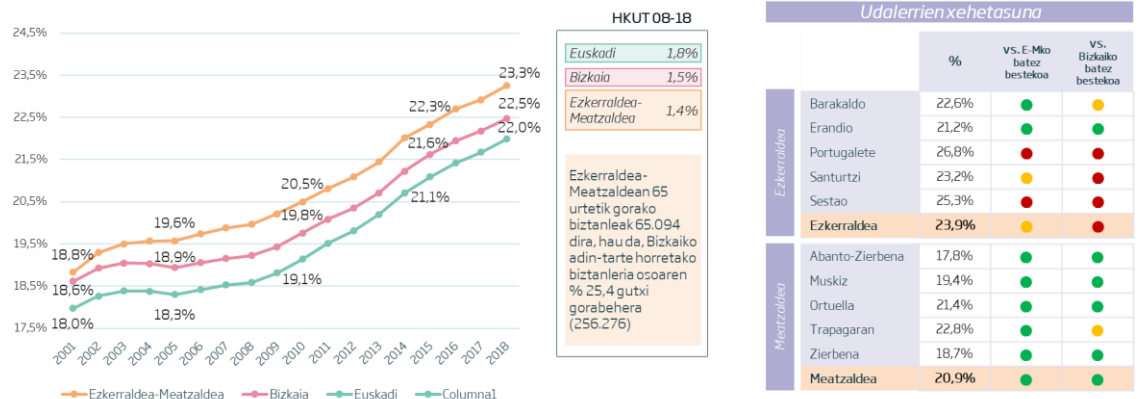
Udalerriei dagokienez, igoera handienak Zierbenan (+% 25), Muskizen (+% 11,3) eta Erandion (+% 7,3) izan dira; aldiz, biztanleria-beherakada handiena Sestaok (-% 14,6), Portugaletek (-% 9,8) eta Trapagaranez (-% 4,7) izan dute.

Ezkerraldea-Meatzaldeko jaiotza-tasari dagokionez, 2010ean goia jo ondoren (% 0,9), jaitsi egin da, eta % 0,6an kokatu da 2018an, Bizkaian eta Euskadin baino pixka bat beherago (% 0,7). 2010. urteaz geroztik (2.683 jaiotza), Ezkerraldea-Meatzaldeko jaiotza-tasak urteko -% 5eko erritmoan egin du behera, Bizkaiko -% 3,5 eta Euskadiko -% 3,4a baino nabarmen gehiago.

Bestalde, 2018an Ezkerraldea-Meatzaldeko heriotza-tasa (% 1,1) Bizkaikoaren eta Euskadikoaren antzekoa zen (% 1,0), eta goranzko joera txikia du (+% 1,1 urtean). Eskualdean 3.133 heriotza erregistratu ziren 2018an, hau da, Bizkaiko heriotza guztien % 26,2 (11.950). Heriotza-tasa handieneko udalerriak Sestao (% 1,3), Portugalete (% 1,2) eta Santurtzi (% 1,1) dira.

Ezkerraldea-Meatzaldeak 65 urtetik gorako biztanleen % 23,3 zituen, Bizkaiko % 22,5 baino ia puntu bat gehiago. 2008. urteaz geroztik, ehunekoak gora egin du Ezkerraldea-Meatzaldean, urtean +%1,4ko erritmoan; Bizkaikoaren (+% 1,5) eta Euskadikoaren (+% 1,8) oso erritmo antzekoan. Zehazki, Ezkerraldea-Meatzaldean 65 urtetik gorako biztanleak 65.094 dira, hau da, Bizkaiko adin-tarte horretako biztanleria osoaren % 25,4 gutxi gorabehera (256.276).

2019an,
Ezkerraldea-
Meatzaldean
biztanleen
% 8,1
etorkinak
ziren,
Bizkaiko % 9,5
eta Euskadiko
% 10,2 baino
apur bat
gutxiago

22. irudia. 65 urtetik gorako biztanleriaren bilakaera E-Mn eta Bizkaian

Udal-mailan, udalerrri "zaharrenak" Portugalete (% 26,8) eta Sestao (% 25,3) dira; 65 urtetik gorako biztanleria-tasa txikiena dutenak, oster, Abanto-Zierbena (% 17,8) eta Zierbena (% 18,7).

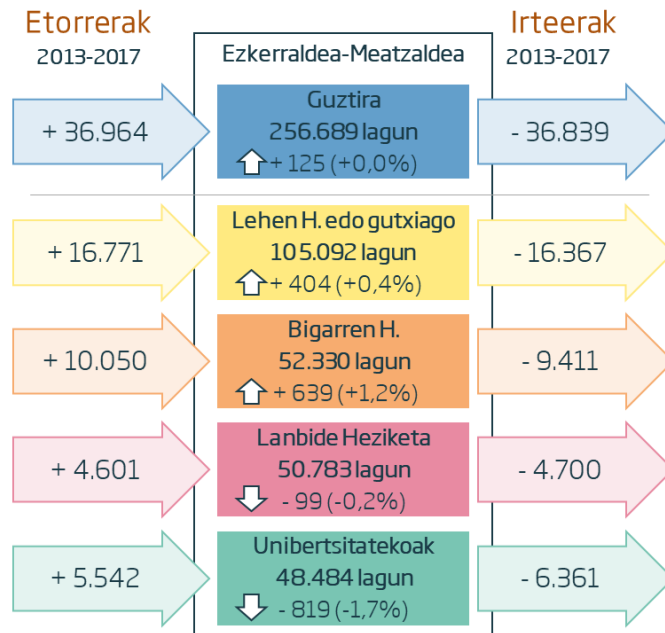
2.3.2 Immigrazioa eta migrazio-saldoa

2019an, Ezkerraldea-Meatzaldeak etorkinen % 8,1 zituen, Bizkaiko % 9,5 eta Euskadiko % 10,2 baino apur bat gutxiago.

Ezkerraldea-Meatzaldeko etorkinen % 8,1eko tasak 22.620 lagun biltzen ditu, hau da, Bizkaiko etorkin guztien % 21, biztanleria-mailan osatzen duen % 25 baino gutxiago.

Ezkerraldea-Meatzaldeko etorkinen jatorriari dagokionez, % 34 Hego Amerikatik datoz, % 17 Magrebeko herrialdeetatik eta % 16 Ekialdeko Europatik; Bizkaia osokoen antzeko datuak dira (% 29 Hego Amerikatik, % 18 Ekialdeko Europatik eta % 15 Magrebeko herrialdeetatik).

Ezkerraldea-Meatzaldeko migrazio-saldo garbiak biztanleriaren etorreren eta irteeren arteko oreka agertzen du: biztanleria kualifikatuenaren %2tik beherako irteera kualifikazio urriagokoen etorrerarekin berdindu da, honako irudi honetan ikus daitekeenez:

23. Irudia. E-Mko 2013-2017 migrazio-saldoa, amaitutako ikasketa mailaren arabera

2013-2017 epealdian eskualdean izandako migrazio-mugimendua honela laburbiltzen da:

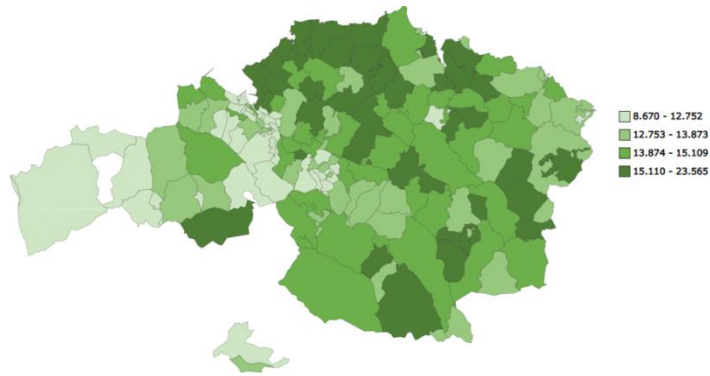
- Ezkerraldea-Meatzaldeko immigrazio-jatorri nagusiak: Bizkaiko gainerako udalerriak dira eskualderako immigrazio-iturri nagusia, 2013tik 2017ra bitartean 17.337 lagun iritsi baitziren, guztizkoaren % 47; gainerako % 53a Espainiako beste probintzia batzuetakoa (% 32), atzerrikoa (% 17) eta Euskadiko beste probintzietakoa (% 4) da.
- Ezkerraldea-Meatzaldetik emigratzeko helmuga nagusiak: eskualdetik emigratzeko helmuga nagusia Bizkaiko gainerako udalerriak dira, hala izan ziren 18.101 lagunentzat 2013tik 2017ra bitartean, guztizkoaren % 49; gainerako % 46 Espainiara (% 31), atzerriara (% 16) eta Euskadiko gainerako probintzietara (% 4) joan zen.
- Eskualde barruko mugimendua (eskualdeko udalerrien barruan): Ezkerraldea-Meatzaldean 14.658 pertsona mugitu ziren guztira udalerri batetik bestera 2013tik 2017ra bitartean.
- Biztanle atzerritarren aldakuntzari dagokionez, 2007-2015 aldian % 65,7 igo da oro har, nabarmen gehiago Euskadin (% 40) eta Bizkaian (% 23,2) baino.

2.3.3 Errenta pertsonala eta laguntzak

Batez besteko errenta pertsonalari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldean dago Lurraldeko errenta pertsonal txikieneko zenbait auzo.

Ondorengo irudian ikus dezakegunez, Ezkerraldea-Meatzaldeko udalerri gehienak batez besteko errenta pertsonalaren tarte apalenean daude: 8.670-12.752€ urteko.

Ezkerraldea-Meatzaldeak pobrezia- eta bazterketa-arriskuan dauden biztanleen ehuneko handiagoa du, 2018an % 25,8ra iritsita, Bizkaiko % 23,8ko eta Euskadiko % 20,7ko batez bestekoarekin alderatuta

24. irudia. Bizkaiko batez besteko errenta pertsonalaren maila, udalerriak

Ezkerraldea-Meatzaldeak pobrezia- eta bazterketa-arriskuan dauden biztanleen ehuneko handiagoa du Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoarekin alderatuta, eta % 25,8ra iritsi zen 2018an, 2008-2018 aldi osoan egoera horri eutsita. Batez beste, Ezkerraldea-Meatzaldean pobrezia-arriskuan dauden biztanleen tasa (% 5,4) Bizkaikoa (% 3,7) baino % 40 handiagoa da. Udalerriei erreparatuz gero, Zierbenak soilik du (% 2,3) Bizkaiko batez bestekoa baino txikiagoko pobrezia-arriskuan dagoen biztanleriaren tasa.

Biztanleria kaltebera izanik, Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleria aktiboaren % 5,4k DSBEa jasotzen zuen 2018an, Bizkaiko batez bestekoa baino zertxobait handiagoak (% 4,9). 2018an egoera kaskarragoan egon arren, 2014az geroztik, urteko beherakadaren erritmoa -% 2,6koa da Ezkerraldea-Meatzaldean; Bizkaian, berriz, -% 2,3koa.

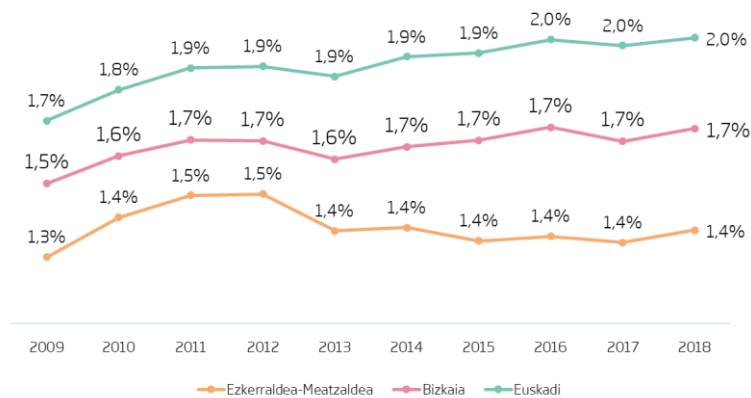
Genero-ikuspegiari dagokionez, DSBEa jasotzen duten emakumeen kopurua (5.261) gizonena (3.774) baino % 40 handiagoa da. Hala ere, esan beharra dago diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzen duten emakumeen kopurua urtean -% 4,6ko erritmoan jaitsi dela 2014tik, gizonen -% 3,6tik gorako erritmoan. Hauxe da horren arrazoiak: Ezkerraldea-Meatzaldean emakumeek jasotzen duten lan-errenta % 43 txikiagoa da gizonen jasotzen dutena baino, Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoa baino apur bat handiagoa (% 40).

2.3.4 Gizarte-ekonomia

Gizarte Ekonomiari buruzko 5/2011 Legearen arabera, gizarte-ekonomian biltzen dira interes orokor ekonomikoa edo soziala edo biak bideratzeko erakundeek eremu pribatuan gauzatutako ekonomia- eta enpresa-jarduerak. Honako hauek dira enpresa-egitura horretako partaideak: kooperatibak, lan sozietate anonimoak, mutualitateak, enplegu-zentro bereziak, laneratzeko enpresak, arrantzaleen kofradiak, elkarteak eta fundazioak.

2018an, Ezkerraldea-Meatzaldeko enplegu osoaren % 3,1 gizarte-ekonomiarekin lotuta zegoen, Bizkaiko batez besteko % 5,1en azpitik. Eskualdeko gizarte-ekonomiarekin lotutako enpleguaren pisuak kolpeko beherakada jasan zuen 2011tik 2012ra bitartean: % 4,7koa izatetik % 3,1ekoa izatera igaro zen, eta ia ez da aldatu orduz geroztik.

Halaber, Ezkerraldea-Meatzaldeko gizarte-ekonomiari lotutako enpresak orotara enpresa guztien % 1,4 dira, Bizkaiko % 1,7aren azpitik eta Euskadiko % 2tik hurbil.

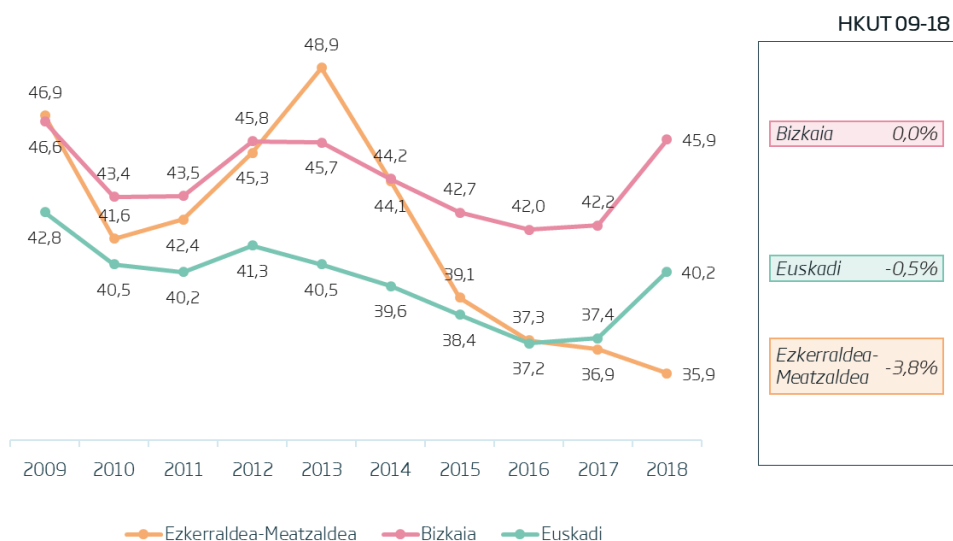
25. irudia. E-Mko Gizarte-ekonomiako enpresen % bilakaera, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

Eskualdean, gizarte-ekonomiarekin lotutako establezimenduen garrantzia txikiagoa da Bizkaiaren eta Euskadin baino, eta, are gehiago, egoera horrek bere horretan jarraitu du aztertutako aldi osoan (2009-2018), eta Bizkaia osoaren batez besteko mailaren % 0,3 azpitik geratu da jarraian.

2.3.5 Beste adierazle batzuk

Delinkuentzia-mailei dagokionez, 2018an 1.000 biztanleko arau-hauste penalen tasa 35,9 puntukoa zen, Bizkaiko 45,9koa baino ia laurden bat txikiagoa. Bilakaera historikoari dagokionez, irudian ikus daitekeen bezala, 2012tik 2014ra bitartean tasak gorakada handia izan zuen; osterantzean, aztertutako aldian Ezkerraldea-Meatzaldeko tasa beti egon da Bizkaikoaren azpitik.

Ezkerraldea-Meatzaldeko gizarte-ekonomiari lotutako enpresak orotara enpresa guztien % 1,4 dira, Bizkaiko % 1,7ren azpitik eta Euskadiko % 2tik hurbil

26. irudia E-Mko Arau-hauste penalen bilakaera, eta Bizkaiarekin eta Euskadirekin alderatzea

Eskualdeko bizi-kalitatearen inguruko pertzepzioari dagokionez, Bizkaiaren aldean, Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleek ikuspegi positiboa dute azkenaldiko bilakaeraz eta etorkizunerako aurreikuspenez.

- Biztanleen % 81en iritziz, Eskualdeko bizi maila Euskadiko batez bestekoaren berdina edo hobe da; % 19k soilik uste du okerragoa dela.
- Herritarren % 83k uste du eskualdearen bilakaera positiboa izan dela iragan hurbilean.
- Biztanleen % 74k uste du eskualdeko egoera are gehiago hobetuko dela hurrengo urteetan.
- Herritarren asebetetze-maila handiagoa da eskolen, hezkuntza-zerbitzuen, osasunaren eta osasun-zerbitzuen alorrean, kultura-eskaintzarenean eta ekipamendunean baino.

Hala eta guztiz ere, Ezkerraldea-Meatzaldean % 23koa da zerbitzuekiko batez besteko asebetetze-maila altua edo oso altua, eta Euskadin, berriz, % 21ekoa.

2.4 Hirigintza eta Ingurumena Biziberritzea

Atal honetan Ezkerraldea-Meatzaldeko etxebizitza-parkea aztertu da, etxebizitzaren eskaria eta batez besteko antzinatasuna, irisgarritasuna, tipologia eta tamaina kontuan hartuta, udalerrien arteko aldeak identifikatuz, eta kalteberatasun oso handiko eremu eta auzoak erakutsiko dira osoko ikuspegitik.

2.4.1 Etxebizitza

Eskualdeko etxebizitza-parkea zahartuta dago. Ezkerraldea-Meatzaldeko etxebizitzaren batez besteko antzinatasuna 48 urtekoa da 2018an, Bizkaiko 46 urteko batez bestekoa baino eta Euskadiko 45 urteko batez bestekoa baino handiagoa, eta, udalerriei dagokionez, bereziki nabarmentzen dira Sestao (54 urte), Trapagaran (51) eta Portugalete (47).

Ezkerraldea-Meatzaldeko etxebizitzaren irisgarritasunari dagokionez, 2018an etxebizitzaren % 64k igogailua zuen, Bizkaiko etxebizitzaren % 68ren azpitik.

Ezkerraldea-Meatzaldeko etxebizitzaren pertsonako batez besteko tamaina (40,2 m² pertsonako), gutxi gorabehera, -% 12 txikiagoa da Bizkaiko batez bestekoa baino. Zierbena da pertsona bakoitzeko etxebizitzaren batez besteko tamaina Bizkaiko batez bestekoa baino handiagoa duen eskualdeko udalerri bakarra (47,1m²), eta, beste muturrean, Sestao dago (37,9m²).

Alokairuaren batez besteko prezioa 594 eurokoa da hilean Ezkerraldea-Meatzaldean, Bizkaiko batez besteko prezioa (601 €) baino pixka bat baxuagoa. Hala ere, 2016. urteaz geroztik, Ezkerraldea-Meatzaldeko etxebizitzaren batez besteko prezioak gora egin du urteko % 2,8ko erritmoan; Bizkaian aldi berean izan den % 1,3koa baino askoz ere handiagoa.

Udalerrien arabera, Erandiok (646 €), Barakaldok (638 €) eta Portugaletek (619 €) dute eskualdeko etxebizitza-alokairuaren batez besteko preziorik handiena.

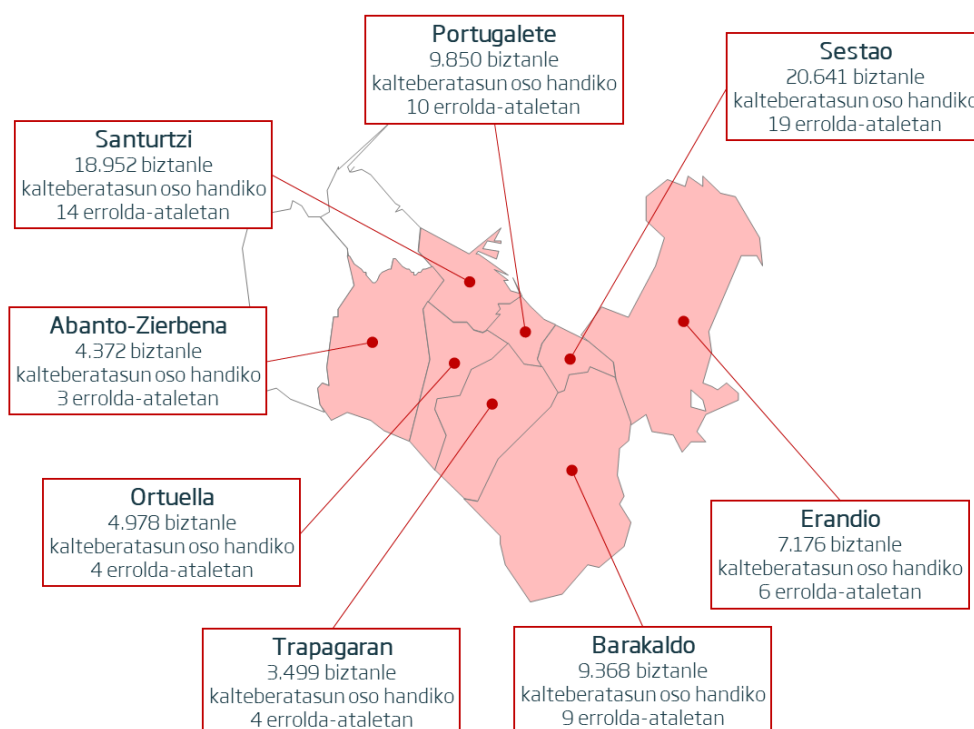
Ezkerraldea-Meatzaldean, 2018an Etxebiden 43 eskaera erregistratu dira mila biztanleko, Bizkaian erregistratuen ia maila berean (45).

Erandio (60 eskaera mila biztanleko) eta Barakaldo (45 eskaera) dira Etxebiden etxebizitza-eskaera handiena duten udalerriak, eta Abanto-Zierbena (28 eskaera), berriz, eskaera txikiena duena.

2.4.2 Hiri-kalteberatasuna

Ezkerraldea-Meatzaldea 78.836 biztanle ditu Oso Kaltebera moduan kalifikatutako 69 zentsu-ataletan; eskualde osoko biztanleria osoaren % 28a da. Azalpenari dagokionez, eremu kalteberen karakterizazioa 65 aldagaitatik abiatuta egiten da, 5 dimentsiotan multzokatuta: soziala, bizigarritasuna, irisgarritasuna, egonkortasuna eta efizientzia energetikoa.

Ezkerraldea-Meatzaldea 78.836 biztanle ditu Oso Kaltebera moduan kalifikatutako 69 zentsu-ataletan; eskualde osoko biztanleria osoaren % 28a da

27 irudia. E-Mko zentsu-atal Oso Kalteberak Eusko Jaurlaritzaren inbentarioaren arabera

2.4.3 Hirigintza biziberritzeko aukera-guneak

Itsasadarra hiri-eremuko biziberritzerako aukera gisa aurkezten da, azken hamarkadetan Bilboko ezkerraldean egin den birmoldaketa zabaldua.

Kulturari, aisialdiari eta turismoari lotutako jardueren garapena eskualdea eraldatzeko potentzial handiko palankak dira, itsasadarra eta Ezkerraldeko nahiz Bizkaiko industria-garapenaren historiari lotutako aktibo interesgarriak ordezkatzan dituen aukera-ardatz horri lotuta.

28. irudia. E-Mko industria-ondareko aktibo nagusiak eta horien kokapena

UNESCOK Gizateriaren Ondare izendatutako Euskadiko 5 lekuetako bat dago eskualdean, Bizkaiko Zubia. Halaber, meatze- eta industria-jardueraren elementu garrantzitsuak daude, hainbat eratakoak: labe garaiak, deskargalekuak, langileen etxebizitzak eta ugazaben finkak, besteak beste. Ondare industrial aberatsa, ukigarria eta ukiezina, askotan berreskuratzeke eta balorizatzeko dagoena, aisialdirako eta turismorako aukera izateaz gain, gizartearen eta hiriaren eraldaketarako, irudirako eta Ezkerraldea Meatzaldearen nortasun-ezaugarriak indartzeko aukera ere izan daitekeena.

2.5 Lurraldea eta Jasangarritasuna

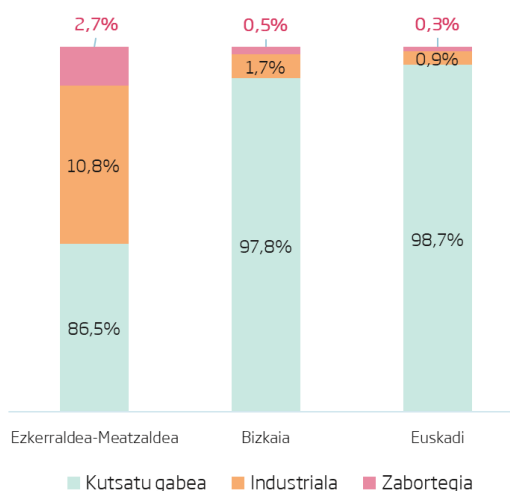
Atal honetan Ezkerraldea-Meatzaldeko ingurumen-jasangarritasuna aztertu da, kutsatuta egon daitezkeen lurzoruei, eskualdeko birziklatze-tasari eta airearen kalitateari dagokienez. Eskualdearen estaldura digitala ere identifikatu da, aintzat hartuta banda zabalerako sarbidea, mugikortasun-egitura nagusia eta eskualdean dagoen gobernantza-eredua.

2.5.1 Ingurumen jasangarritasuna

Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak dira halakotzat inbentarioan jasoak, jasan izan duten edo jasaten duten jardueraren arabera. Azterketa espezifiko egin da jarduera instalatzeko, handitzeko, aldatzeko edo eteteko proiektua egin denean, edo lurzoru mugitzea eskatzen duen proiektua egin denean, eta haren kalifikazioa izango duen erabilera espezifikoaren arabera denean.

Ezkerraldea-Meatzaldea 17.492.192 m² ditu kutsatuta egon daitezkeen lurzoruetan, Eskualdeko azaleraren % 13,5, Bizkaiko batez bestekoa (% 2,2) baino askoz gehiago.

Iraganean egindako jardueraren ondorioz, Ezkerraldea-Meatzaldeak kutsatuta egon zitezkeen 1.750 lurzoru ha. zituen 2019an; Bizkaia osokoen % 32,5

29. irudia. Kutsatuta egon daitekeen lurzorua eta tipologia E-Mn, Bizkaian eta Euskadin (% , 2018)

Bereziki, Ezkerraldea-Meatzaldean kutsatuta egon daitezkeen lurzoruen % 80 industriakoak dira (meatze-jarduerak, jarduera petrokimikoak, metalurgikoak), guztira 14.042.577 m²; gainerako % 20a, berriz, zabortegiak dira (3.449.615 m²).

Udalerriei dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldeko udalerri guztietan kutsatuta egon daitezkeen lurzoruen metro karratuen kopurua Bizkaiko batez bestekoa baino handiagoa da, eta Sestaokoaren moduko kasu aipagarriak daude, non lurzoru potentzialki kutsatua udalerri osoaren % 59 baita. Gainerakoan, udalerri gehienak % 10-20 inguruan daude.

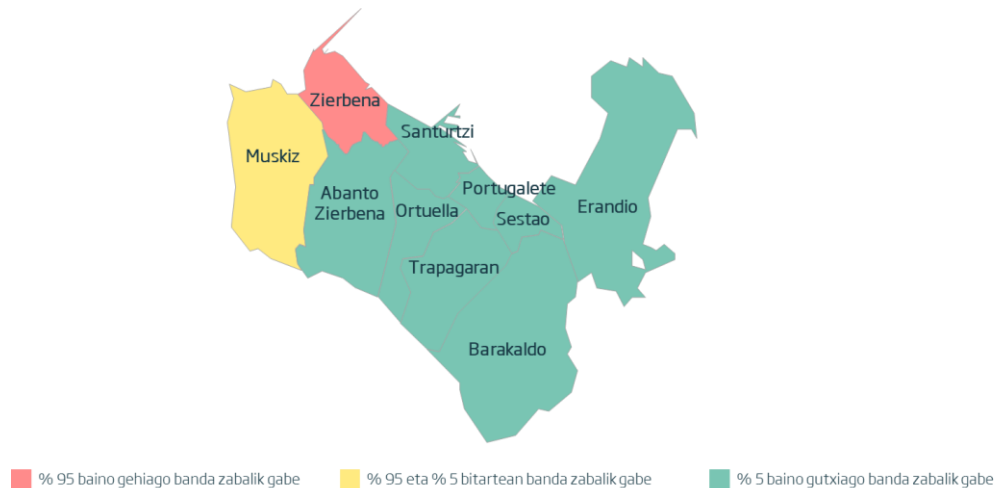
Ezkerraldea-Meatzaldeko birziklatze-tasari dagokionez, 2001ean % 12,9koa zen, Bizkaiko % 15,7koa baino ia 3 puntu txikiagoa; eta 2018an, alde hori handitu egin da, guztira -4 puntura iritsi arte (% 18,9 eta % 22,9, hurrenez hurren).

Ezkerraldea-Meatzaldeko birziklatze-tasaren urteko hazkunde-indizea +% 2,9koa da, hots, Bizkaikoaren hazkunde-erritmo ia berbera (+% 3,1koa). Eskualdeko udalerri guztiek dute Bizkaiko batez bestekoa baino birziklatze-tasa txikiagoa, Portugaletetik izan ezik (% 23,2).

Ingurumen-jasangarritasunaren adierazleei buruzko atala amaitzeko, Ezkerraldea-Meatzaldeko airearen kalitatea ona edo onargarria da egunen % 99,45ean, Bizkaiko batez bestekoa (% 99,66) baino pixka bat beherago. Eskualdeko udalerrietako batek ere ez du % 100 aire oneko edo onargarriko egunik.

2.5.2 Banda zabalaren eskuragarritasuna

Banda zabal ultralasterra eskuratzeko aukera ia erabatekoa da Ezkerraldean, baina Meatzaldean badira estaldura eskaseko eremu batzuk, non 2.878 pertsona zenbatu diren (Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanle guztien % 1), bai eta eskuratu ezin duten 22 enpresa ere.

30. irudia. Banda zabalaren eskuragarritasun-maila udalerrika (2018)

Banda zabal ultralasterra eskuratzeko aukerarik gabeko biztanleen % 90 baino gehiago Muskizen (1.173 biztanle) eta Zierbenan (1.495 biztanle) daude. Banda zabal ultralasterra eskuratzeko aukerarik gabeko biztanleak bizi diren beste udalerri batzuk Abanto-Zierbena (210 biztanle) eta Ortuella (37 biztanle) dira.

2.5.3 Mugikortasuna

Mugikortasunari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldea Bizkaira eta Euskadira iristeko komunikazio-azpiegitura estrategikoak ditu, duen kokapenagatik:

- Ardatz Atlantikoaren barruan, Ezkerraldea-Meatzaldea eta Enkarterri Kantauri isurialde osoarekin lotuta dago A-8aren bidez.
- Batez ere aldirietara bideratutako trenbide-sarea dute, Bilbo Handiarekin lotura bermatzen duena, eta indartu egin da Metro Bilbaoren zerbitzuarekin. Gaingaitza gabeko gaitzat har daiteke Bilboko Portuko trenbide-konexioa, salgaien fluxua *hinterland*arekin hobetzeko eta egun sortzen duen lurreko garraioa arintzeko.
- Bilboko portua Kantauri isurialdeko portu nagusia da salgaien garraioari dagokionez, eta oraindik zenbait ekoizpen-jarduera biltzen ditu, energiarekin lotutakoak batik bat.

Azpiegitura horien funtzionamenduak eragin zuzena du bi eskualdeetako udalerrien egunerokotasunean, eta horrek kanpoko ondorio negatibo jakin batzuk ditu, baina jarduera interesgarriak antolatzeke ahalmenarekin.

Ezkerraldea-
Meatzaldeak
Bizkaira eta
Euskadira
iristeko
komunikazio-
azpiegitura
estrategikoak
ditu, duen
kokapenagatik

31. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldeko azpiegituren mapa

Lehen azaldu dugun bezala, Ezkerraldea-Meatzaldeak eskualdeko ia udalerri guztiei zerbitzua ematen dien trenbide-azpiegitura dauka, Renfeko aldiriko zerbitzuak Metro Bilbaoko zerbitzuekin konbinatuta.

Metro Bilbaoren eta Aldirietako Renferen zerbitzua duten udalerriak

Aldirietako Renferen zerbitzua soilik duten udalerriak

Ez Metro Bilbaoren zerbitzurik ez Aldirietako Renferenik ez duten udalerriak

32. irudia. Renfe Feve aldirietako eta Metro Bilbaoko zerbitzua Ezkerraldea-Meatzaldean

Garatzen ari den HTS-VSF Hegoaldeko Trenbide Saihesbidearen proiektuak helburutzat du C1 linearen erabilera bidaia-erantzat soilik izatea; horri esker, emandako zerbitzua hobetuko litzateke eta trafiko-mota horrek sortzen duen inpaktua murrizteko balioko luke.

Zehazki, 1997ko Lurralde Plan Partzialean sustatu beharreko ekintza gisa identifikatutako HTS-VSFk salgaiak trenez garraiatuz portua eta goi-ordokia lotuko ditu, ibilbidearen zati handi batean lur azpitik, hiriguneak zeharkatu gabe, trenbide-sisteman aurrerapauso itzela emanez; horren eragina Ezkerraldeko bizilagunek nabaritu dute. Era horretan, HTS-VSFk egungo merkantzia-trafikutik askatuko ditu Santurtzi, Portugalete, Sestao eta Barakaldo, eta 100.000 edukiontzi baino gehiagoren trenbideko joan-etorriak ekidingo ditu, 800.000 tona inguru tren osoan. Aurreikusitakoaren arabera, EPEaren indarraldia amaitzean sartuko da indarrean HTS-VSF.

Ezkerraldea-Meatzaldean Bizkaibus zerbitzuko 22 linea daude guztira, eta 2018an 8 milioi erabiltzailerik baino gehiagori eman zien zerbitzua. Eskuragarri dauden 22 lineetatik, 9k Ezkerraldeko udalerriak eta Eskualdetik kanpokoak lotzen dituzte, eta beste 9k

Meatzaldearekin. Gainera, UPV/EHUr sartzeko 4 konexio-linearen bidez ere ematen da zerbitzua.

Bilboko Portua erreferentzia da penintsulan ardatz atlantikoko trafikoari dagokionez, portu nagusiekiko lotura pribilegiatu gisa, batez ere Amerikakoekin eta Europako iparraldekoekin. Haren egitekoa da Bizkaiko eta Euskadiko industria-sektore estrategikoen behar logistikoei erantzutea, nazioarteko merkataritzaren lehiakortasuna hobetzen eta haien eraginpeko eremuaren garapen sozioekonomiko jasangarria bultzatzen lagunduz. Egokiera horretan, eskualdeko aktibo funtsezkoa da, Ezkerraldea-Meatzaldeko Garraio eta Logistika esparruetako jardueretarako motor eta plataforma moduan arituz, eta palanka gisa beste funtsezko sektore batzuetarako, hala nola energiarako eta industriarako.

Bilboko Portuak Kantauriko portu-trafiko guztiaren herena kudeatzen du, eta Espainiako 28 portu-agintaritzek osatutako sistemaren barruan laugarren portutzat jotzen da, garrantziari dagokionez.

2019an, hainbat sektoretako 300 enpresa baino gehiago izan zituen: logistikoak, industrialak, energetikoak, salerosketakoak, etab. 881 milioi euroko balioa zuen jarduera sortu zuen, hau da, Ezkerraldea-Meatzaldeko BPGren % 13,2 eta Euskadiko BPGaren % 1,29.

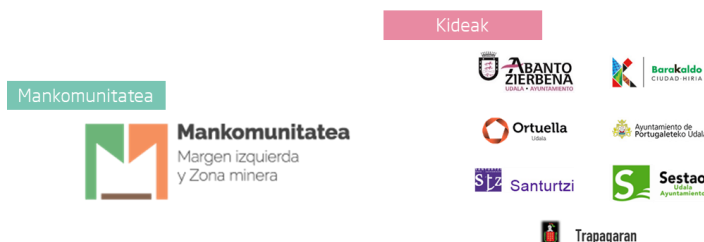
Beste zerbitzu eta azpiegitura batzuen artean, aipatzekoa da MIP Mugako Ikuskapen Postu bat dagoela, bulego eta biltegieta banatutako 3.800 metro koadroko azalera eraikia duena, deskargatzeko 16 kairekin eta ikuskatze-sistema elektronikoz hornituta.

2019an Bilbao PortLab sortu izanak Euskal Autonomia Erkidegoko logistika- eta portu-sektorearen berritzea bideratu eta bultzatuko du, proba-ingurune errealean, eta eskualdean Garraio eta Biltegiatze sektorearen inguruan berrikuntza gaitasunak eta dinamikak eratzen lagunduko du.

2.5.4 Udalez gaindiko zerbitzuak

Udalaz gaindiko koordinazio-erakundeei dagokienez, Ezkerraldea-Meatzaldeak Ezkerraldeko eta Meatzaldeko Mankomunitatea dauka, hondakinak kudeatzen dituen; gaur egun, eskualdeko 10 udalerrietatik 7k osatzen dute.

Ezkerraldeko eta Meatzaldeko Mankomunitateak duen ekintza-esparrua hondakinak kudeatzera mugatzen da

33. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldeko eskualde-erakundeen eskema (2019)

Ezkerraldeko eta Meatzaldeko Mankomunitateak ematen duen zerbitzua bere estatutuetan jasotako xede sozialari dagokio, hau da, udalerrri mankomunatueta sortzen diren hiri-hondakinak tratatzeko zerbitzua kudeatzea eta, egokia den neurrian, gauzatzea.

Era berean, Bic Bizkaia Ezkerraldeak (CEDEMI) Enpresa Berrikuntza eta Garapenerako Zentro gisa lan egiten du eskualde osoan, enpresa-jarduera berritzaileen sorrera eta indartzea sustatu

Nabarmena da eskualdeko enpresa-sektorearen I+Gko eta berrikuntzako ahalegina handitzeko beharra, baldin eta lehiakortasuna kolokan jarri nahi ez badu

Ezkerraldea-Meatzaldeak dauzkan gaitasun bakanak baliatu behar ditu, hala nola Gurutzetako Ospitalea edo Bilboko Portua, eskualdeko dinamikekin lotuz eta bere trakzio-gaitasuna ahalik eta gehien baliatuz

eta bultzatzeko, bai eta berrikuntzaren aldeko jardueren garapena sustatzeko ere, horretarako Ezkerraldea-Meatzaldearen garapen ekonomikoari laguntzera bideratuta dauden jarduera eta zerbitzu guztiak gauzatu.

Lehen adierazi dugun bezala, Ezkerraldea-Meatzaldeak 6 Behargintza ditu guztira, euren jardun-eremuaren barruan prestakuntza- eta enplegu-funtzioak nahiz sustapen ekonomikoko jarduera batzuk egiten dituztenak.

2.6 Ondorio nagusiak

Laburpen gisa, honako atal honetan EPEaren gaikako arlo bakoitzean ateratako ondorio nagusiak bilduko ditugu.

Adierazi beharra dago, EPEa osatzeko prozesuan COVID-19 pandemia sortu denez, gogoeta bat gehiago egin behar izan dela berriaz pandemiak eskualdean izan duen eragina ebaluatzen, oro har. Ildo horretan, egindako azterketaren ostean atera den ondorioa da diagnostikoa eta horretatik eratorritako jardunbiderako erronkak eta lehentasunak ez direla aldatu, eta, are gehiago, COVID-19aren osteko testuinguru berrian duten garrantzia indartu egin dela.

• Biziberritze ekonomikoa

Biziberritze Ekonomikoaren ataletik ateratako ondorio nagusiak honako hauei buruzkoak dira: eredu ekonomikoa, I+Gko ahalegina handitzea eta dauden azpiegiturak eta ekimenak aukera-eremu nagusi gisa aprobetxatzea.

Ezkerraldea-Meatzaldeak Bizkaiko biztanleriaren % 25 osatzen du; BPGaren %21 eta Bizkaiko enpleguaren %19 sortzen ditu, eta biztanleria landunaren % 25 bertakoa da. Eskualdeak krisiaren aurreko BEGd maila berreskuratu duen arren, enpleguan ez du horrelakorik lortu, Bizkaian eta Euskadin baino hazkunde txikiagoak izan baititu.

Ezkerraldea-Meatzaldeko egitura ekonomikoan zerbitzuen sektorea da nagusi, BEGd-aren % 70 hartzen duena. Bizkaiko batez bestekoarekin alderatuta, Eskualdeko egitura ez da hain hirugarren sektorekoa, industrialagoa da eta eraikuntzak pisu handiagoa du. Eskualdeko garapen ekonomikoaren eredu BEGd-ko eta enpleguko espezializazio-sektoreetan kontzentratzen ari da. Zehazki, eskualdeak espezializazio erlatiboa du arlo hauetan:

- Industria: energiaren sektorea da, alde handiz, espezializazio handieneko sektorea.
- Zerbitzuak: osasun-jardueretan, garraioan eta biltegiatzean.
- Bestelakoak: eraikuntzan eta higiezin jardueretan.

Beste alde batetik, Ezkerraldea-Meatzaldeko I+Gko ahalegina Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoaren oso azpitik dago; BPGaren % 0,56ko gastuaren parekoa du (Bizkaiko batez bestekoak baino 3 aldiz txikiagoa). Izan ere, neurri batean, eskualdean intentsitate teknologiko handiko enpresek pisu erlatibo txikiagoa dute Bizkaiko batez bestekoa baino. Hala ere, eskualdean badira berrikuntzan beren kateak arrastatzeko ahalmena duten trakzio-enpresak: Petronor, Bombardier, ITP-Aero (PCB)...

*Industrian
espezializatuta
dagoen egitura
ekonomikoa,
energia-sektore
nabarmeneko,
orobat osasun-
jardueretan eta
garraio nahiz
biltegiatze
zerbitzueta
adarretan
espezializatua*

Halaber, Ezkerraldea-Meatzaldean I+G eta berrikuntza-arloetan gaitasun garrantzitsuak dituzten ZTBESko eragileak daude:

- 2 unibertsitate: UPV/EHU eta Mondragon Unibertsitatea laster hasiko dira lankidetzan Muskizko LHZrekin (Ingeniaritza Mekanikoko Gradua).
- Ikerketa sanitarioko institutu 1 (BIOEF) eta I+G sanitarioko unitate 1 (Kronikagune).
- Enpresako I+Gko 2 unitate: Arcelor Mittal Basque Country Research Center eta Petronor Innovación.
- Eskaintzaren eta eskariaren arteko bitartekaritzako 2 agente; EIC (garatzen ari da) + Bilbao PortLab (ibilbidea hasi berria).

Ezkerraldea-Meatzaldeak, era berean, gaitasun eta azpiegitura bereziak ditu, bere inguruan jarduera bulkatzeko balio behar dutenak. Dagoeneko abian diren azpiegiturei dagokienez:

- Gurutzetako Unibertsitate Ospitalea Euskadiko osasun-zentrorik handiena da. Eskualde barruko garapen ekonomikorako eta enplegurako motorra da (osasun-jarduerak).
- Bilboko Portua Euskadiko azpiegitura logistiko nagusietako bat da. Lagundu egiten du eskualdera enpresa-jarduerak erakartzen eta lehendik bertan daudenak atxikitzen. 2019an Bilbao PortLab sortu izanak Euskal Autonomia Erkidegoko logistika- eta portu-sektorea berritzea bideratu eta bultzatu behar du eskualdean Garraio eta Biltegiatze sektorearen inguruan.
- BEC Bilbao Exhibition Center 150.000 metro koadroko erakusketa-azalera daukan azoka-barrutia, BIZKAIA ARENA izeneko erabilera anitzeko pabiloia, 20.000 lagunentzako lekuarekin, eta 18.000 metro koadroko BEC BATZARRAK zentroa, 4000 ibilgailuentzako aparkalekuarekin.
- Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa. Oraindik jardunean hasi gabe, eskualdeko apusturik ezagunenetako eta partekatuenetako bat da EMTP. Hainbat eragileren iritziz, jarduera berria sortzeaz eta/edo erakartzeaz gain, ezinbestekoa da EMTPek eskualdean dauden gaitasunak mugiaraztea eta bulkatzea.

Eskualdean dauden enpresak eta eragileak aintzat hartuta, dimentsio eta/edo dinamismo handieneko enpresek norbere balio-kateetan duten trakzio-efektua aprobeztatu behar da, bai eta ZTBESko eragileak eta lanbide-heziketako zentroak ere, berritzeko gaitasuna duten enpresa txikiak mugiarazteko.

Eskualdeko enpresa-sarearen lehiakortasuna hobetzeko gako gisa, eztabaidatu eta balioetsi daiteke ea egokia den enpresakoak ez diren beste sektore batzuek I+Gn egindako gastua handitzea (ez da beharrezkoa unibertsitateen, teknologia-zentroen edo ezagutzaren eskaintzako bestelako erakundeen gaitasun zientifikoak eta teknologikoak Bizkaiko eskualde guztietan berregitea), baina agerikoa da enpresa-sektorearen I+G eta berrikuntzako ahalegina handitzeko beharra, baldin eta lehiakortasuna arriskatu nahi ez badu.

- Enplegua eta Prestakuntza

Enplegua eta Prestakuntza ataletik ateratako ondorio nagusiak honako hauek dira: biztanleek Bizkaiarekin alderatuta duten kualifikazio-maila txikiagoa, prestakuntza eskualdeko aukera-

sektoreetara bideratzea eta enplegua sustatzeko planak udalerrien artean modu koordinatuan abiaraztea.

Enplegua eta Prestakuntza ataletik ateratako ondorio nagusiak honako hauek dira: biztanleek Bizkaiarekin alderatuta duen kualifikazio-maila txikiagoa, prestakuntza eskualdeko aukera-sektoreetara bideratzea eta enplegua sustatzeko planak udalerrien artean modu koordinatuan abiaraztea.

Prestakuntzari dagokionez, Ezkerraldea-Meatzaldea eta Bizkaia alderatzeko egitura-elementurik garrantzitsua eta bereizgarria eskualdeko biztanleriaren kualifikazio-maila txikiagoa da: oro har, Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleen ikasketa-maila Bizkaiko batez bestekoa baino txikiagoa da; unibertsitate-mailako ikasketa burutuak dituzten biztanleak % 18,9 dira, Bizkaiko % 26,6 baino nabarmen gutxiago 2018an, eta Lehen Hezkuntza edo apalagoa heziketa duten herritarrak % 6,7 gehiago.

Profesionalen enplegua eta mugikortasuna aztertzeke, eskualdetik haragoko ikuspegi batetik behatu behar da, eta kokatzen den lurraldera hedatu (Bizkaia-Euskadi). Alde horretatik, nahiz eta Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleria landunaren % 57k eskualdetik kanpo lan egiten duen, ordainetan, Ezkerraldea-Meatzaldean sortutako enpleguaren % 42 eskualdez kanpoko pertsonak betetzen dute.

Bestalde, Bizkaiko batez bestekoa baino enplegu- eta ongizate-ratio apalagoak daude eskualdean (langabezia-tasa, batez besteko errenta, pobrezia-arriskuko biztanleria...). Enpleguaren, langabeziaren eta antzeko ratioen arteko aldeak murriztu egiten dira egoera ekonomikoarekin batera, baina batez besteko errentaren diferentziala % 15 inguru txikiagoa da Ezkerraldean eta Meatzaldean.

Ezkerraldea-Meatzaldeko enplegu-ratioei dagokienez, jarduera-tasa % 54koa da, Bizkaia osokotik (% 56) eta Euskadikotik (% 57) aski hurbil; % 15eko langabezia-tasa Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoa (% 12) baino 3 ehuneko-puntu handiagoa da, iraupen luzeko langabezia osoaren % 43, 8.218 pertsona gutzira; Bizkaiko batez bestekoa baino handiagoa.

Egoera horretan, Ezkerraldea-Meatzaldeak bat egin beharra du Bizkaiko 2030eko batez besteko heziketa mailekin (batik bat, 35 urtez azpiko biztanle-segmentuan). Horretarako, funtsezkoa da prestakuntza-esparruko egoera iraultzea, eskualdearen eta Bizkaiaren arteko alderaketan elementu bereizgarria dena, aukera izan dadin bai eskualde barruan bai kanpoan laneratzeko eta, oro har, lanpostu kualifikatuagoak eskuratzeko, eta, horrela, batez besteko errenta pertsonalean dagoen alde etengabea iraultzeko.

Udalerriak, BFA/DFB eta Eusko Jaurlaritza Ezkerraldea-Meatzaldean gauzatzen ari diren ekintza gehienak birkualifikatzea eta enplegua sustatzeko planak dira. Prestakuntza eta birkualifikatzea eskualdeko espezializazio-esparruetara eta enpresen premia-eremuetara bideratu beharko lirateke.

Era berean, koordinazioarekin, espezializazioarekin eta lan bateratuarekin lotutako hobekuntza-potentziala aztertu behar da, eremu horretako eragile aktiboen udalaz gaindiko ikuspegiz, eta xede-kolektiboei egokitutako planak eta ekintzak diseinatuta.

Ezkerraldea-
Meatzaldeko
gizarte-
adierazleak
Bizkaiko batez
bestekoaren
azpitik daude
oro har

Ezkerraldea-
Meatzalde eta
Bizkaia
alderatzeko
egitura-
elementu
garrantzitsu
bereizgarria
eskualdeko
biztanleen
kualifikazio-
maila
txikiagoa da

- Gizarte Kohesioa eta Zerbitzu Publikoak

Gizarte Kohesioa eta Zerbitzu Publikoak atalean ateratako ondorio nagusiak eskualdeak Bizkaia-eretik duen desabantailari dagozkie, funtsezko gizarte-adierazleetan, hala nola pobrezia-arriskuan dagoen biztanlerian eta DSBE jasotzen duten biztanlerian, eta emakumeen eta gizonen arteko errenta-arrakala murriztean.

Gizarte-adierazle nagusiak aztertuta, Eskualdean pobrezia-arriskuan dagoen Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleria-tasa (% 5,4) Bizkaikoa baino % 40 handiagoa da (% 3,7), eta biztanleria aktiboaren % 7,3k DSBEa jasotzen zuen 2018an, Bizkaiko batez bestekoa (% 6,6) baino zertxobait ehuneko handiagoak, alegia. Eskualdean, DSBEa jasotzen dutenen artean, % 58 emakumeak dira, eta % 65ek 45 urtetik gora ditu. Gainera, Bizkaia osoarekin alderatuta, 35 urtetik beherako hartzaileen taldean, +% 10 biztanle gehiago dago.

Ezkerraldea-Meatzaldean emakumeek jasotzen duten lan-errenta % 43 txikiagoa da gizonen jasotzen dutena baino; alde hori apur bat handiagoa da Bizkaiko eta Euskadiko batez bestekoa baino (-% 40). Eta emakumeen langabezia-tasa % 15,9koa zen 2018an, gizonen kasuan % 13,6tik gorakoa. Horrez gain, DSBE prestazioa jasotzen duten emakumeen kopurua (5.261) gizonen kopurua (3.774) baino % 40 handiagoa zen.

- Hirigintza eta Ingurumen Biziberritzea

Kapitulu honetan ateratako ondorio nagusiak gai hauei buruzkoak dira: Eskualdeko auzoen kalteberatasun berezia, zeinak Oso Kalteberatzat jo diren, eta industria-ondareko aktibo ugariak hiri-guneak biziberritzeko duten palanka-ahalmena.

Ezkerraldea-Meatzaldean badira, bereziki kalteberak izanik, lehenbailehen esku-hartze integrala behar duten eremu eta auzoak: Cercamary El Calero, Txabarri, Urbinaga, Astrabudua, Zugaztieta, Balparda-Villar, Lutzana, Altxaga, La Iberia, La Orconera-Cadegal...

Udalerrien eta beste erakunde batzuen mailan, nork bere eskumenekin ahalegin handia egin du kokagune degradatuagoetan esku hartzeko lanean, baina, zeuden premiei erantzuteko, hainbat mailatan esku hartu behar izan da: hirigintzan, gizarteratzean, hezkuntzan eta abarretan. Proiektu horiek ezin dira planteatu behin betiko amaitzeko xedez, hainbat garapen-etapatara egokitzeke baizik.

Bestalde, esku hartze orokorrez gain, badira premia espezifikoak erantzuteko irtenbide neurrikoak behar dituzten kolektiboak: emakumeak, prestakuntzarik gabeko 45 urtetik gorako herritarrak, 65 urtetik gorakoak, laneratzeko zailtasunak dituzten etorkinak, etab.

Gune bakoitzaren berezitasunetatik harago, esku-hartze integraleko sistematika bat finkatu behar da, eraginkortasuna eta efikazia hobetu ahal izateko. Horretarako, nazioartean identifikatutako jardunbide egokien azterketa baliagarria izan daiteke bereziki ahulak diren eremuen egungo errealitatea ulertzeko eta horien beharrei ekiteko.

Itzasadarra hiri-biziberritzeko aukera moduan har daiteke, eta, hala, azken hamarkadetan Bilboko ezkerraldean egin den birmoldaketa zabaldu.

Ezkerraldea-Meatzaldeko biztanleen % 28 hirigintza, ekonomia eta gizarte eraldatzeko beharrik dauzkaten auzo eta eremuetan bizi da

Kulturari, aisialdiari eta turismoari lotutako jardueren garapena eskualdea eraldatzeko potentzial handiko palanka da, itsasadarrak eta Ezkerraldeko nahiz Bizkaiko industria-garapenaren historiari lotutako aktibo interesgarriek dakarten aukera-ardatz horri lotuta.

UNESCOK Gizateriaren Ondare izendatutako Euskadiko 5 lekuetako bat, Bizkaiko Zubia, eskualdean dago. Halaber, meatze- eta industria-jardueraren elementu garrantzitsuak daude, hainbat eratakoak: labe garaiak, deskargalekuak, langileen etxebizitzak eta ugazaben finkak, besteak beste. Ondare industrial aberatsa, ukigarria nahiz ukiezina, askotan berreskuratzeke eta balorizatzeke dagoena, aisialdirako eta turismoarako aukera izateaz gain, gizartearen eta hiriaren eraldaketarako, irudirako eta Ezkerraldea-Meatzaldearen nortasun-ezaugarriak indartzeko aukera ere izan daitekeena.

- Lurraldea eta Jasangarritasuna

Lurraldea eta Jasangarritasuna atalean ateratako ondorio nagusiak eskualdean kutsatuta egon daitezkeen lurzoru-gainazalei buruzkoak dira, alde batetik, eta lurzoru horiei kutsadura kentzeak eman ditzakeen aukerak identifikatzeari buruzkoak, bestetik.

Eskualdeko garapen historikoko ereduaren ondorioz herentzia bat jaso ostean, orain beharrezkoa da hori aldatzeko esku hartzea, garapen-aukerak baldintzatzen baititu: lurzoru-eskaria eta lurzoru kutsatuak berreskuratzea.

Halaber, eskualdeko azaleraren % 13,5 kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak dira (17 milioi m² baino gehiago), Bizkaiko batez bestekoa (% 2,2) baino askoz gehiago. Kudeatzen lan zaila da lurzoru kutsatuak berreskuratzea, kostuagatik, zenbait administrazio inplikatzeko beharragatik eta kostuak maizterrei ordainarazteko eskakizunagatik (salmenta eta/edo alokairua).

Eskualdean lurzorurik ez dagoenez, ezinbestekoa da lurzorua eta lehendik dauden gainazalak hobeto baliatzea, ondo aztertuta eskualdera zer eratako enpresak erakartzea komeni den, eta ekimen pribatua lurzoruak sustatzean nahiz kudeatzean inplikatuta.

Kutsatutako lurzoruak lehengoratzearekin lotuta, eta proiektu berariazkoek harago, planteamendu orokor bat egin behar da, administrazioen koordinazioari eta inbertsioei ekitea ahalbidetuko duten finantza-tresnak antolatzeari erantzuteko.

Aldi berean, lurzorua kudeatzea eta aurreikusitako garraio-azpiegitura handien inguruko aukerak identifikatzea funtsezkoak izango dira eskualdea garatzeko. Hegoaldeko Trenbide Saihesbidea abian jartzeak aukera emango du Renferen eskualdeko aldiriko lineak egokitzeko eta, mugikortasunetik harago, hiri-ereldaketan eragin handia izan dezaketen esku-hartzeak egiteko.

Aipatutako gako eta behar horiek guztiak aintzat hartu dira 2021-2030 aldirako garatu den planteamendu estrategikoa eraikitzean.

*Kutsadura
ezabatzeko
esku hartzea
funtsezko
elementua da
eskualdea
eraldatzeko,
eta horren
egokitasunari
buruzko
adostasun
orokorra lortu
da*

3 Eskualdeko Plan Estrategikoaren Oinarriak

3.1 Ezkerraldea Meatzaldea 2030 Erronka estrategikoak eta Etorkizuneko ikuspegia

Ezkerraldea-Meatzaldea diagnostiko-azterketak lagundu du identifikatzen zer indargune eta hobetzeko puntu dauden lotuta honako hauekin: enpresa- eta produkzio-sarea, herritarren ezaugarri eta premia sozialak eta lehentasuneko jarduketa-eremu edo auzoetan esku-hartze integralean sakontzen jarraitzeko beharra. Betiere Eskualdeko berezitasunak kontuan hartuta, hala nola sektore-espezializazioa, Ezkerraldeko eta Meatzaldeko ezaugarri nagusietako bat diren itsasadar inguruko garapen-aukerak, edo eremu horretako lurzoru kutsatuko eremu zabalen inguruan egin ahal dena.

Aintzat hartuta aztertutako informazio guztia eta diagnostiko-fasean egindako bilera eta elkarrizketa ugarietan parte hartu duten eragileen ekarpenak, 6 erronka estrategiko identifikatu dira Ezkerraldea-Meatzaldean 2030erako.

34. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldeko erronka estrategikoak

1. Aukerako sektoreak bultzatzea (Energia, Osasuna, Logistika eta Fabrikazioa): erronka hau Ezkerraldea Meatzaldeko espezializazio-sektore nagusietan dauden gaitasunak baliatzean oinarrituta dago, eskualdean aberastasuna eta kalitatezko enplegua sortzea sustatzeko. Erronka horren bidez, halaber, Ezkerraldea-Meatzaldea eskualdeak eta Bizkaia eta Euskadi osoak beharrezko trantsizio energetikoan aurrera egitea lortu nahi da, Energy Intelligence Center (EIC) eta gisa bereko proiektuak bultzatuz, eta hidrogenoaren korridorea eraikita Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa (EMPT), Portua eta Zorrotzaurrea lotuz.
2. Gaitasunak egokitzea eta kalitatezko enplegua: Ezkerraldea-Meatzaldeko espezializazio eta balio erantsi handiko esparruekin bat datorren prestakuntza sustatzearekin batera, zailtasun bereziak dituzten pertsonen kualifikazioa eta enplegarritasuna hobetu behar dira, arreta berezia eskainita langabeei eta gazteei, prestakuntzak txikitatuz eskola-esparruan duen garrantzia azpimarratuz.
3. Gizarteratzea eta hiri-biziberritze integrala. Neurri handi batean eskualdeko auzo eta gune jakinetan kontzentratzen diren pobrezia eta gizarte-bazterketako egoerak

Ezkerraldea-Meatzalderako 2030erako 6 erronka identifikatu dira, bakoitza hainbat jarduera-ardatzetan banakatuta

1. erronka eskualdeko espezializazio-sektoreak bultzatzea da, teknologiaren eta berrikuntzaren bidez

2. erronka eskualdeko aukera-esparruetako prestakuntza bidez enplegatzeak aukerak handitzea da

3. erronkak desberdintasun sozialak murriztea du helburu, auzo ahulenetara bideratutako jarduketekin

4. *erronka*
itsasadarrean
biltzen diren
guneak eta
industria-
ondarea
balioestea da,
maila sozial
eta
ekonomikoan

5. *erronka*
kutsatutako
lurzorua
aktibatzea da,
horietan esku
hartzea
bizkortuz

6. *erronkak*
azpimarratu
egiten du
eskualdeko
garraio-
eredua
hirigintza
hobetzearen
ildoan
eraldatzea

Ezkerraldea-
Meatzaldea
2030erako
ikuspegiak
eskualdeko epe
ertain-luzeko
egoera
objektiboa
laburbiltzen
du, EPEaren
funtsezko
jarraibide
moduan

deskronifikatzeko, jarduketa zehatzak eta esku-hartze integralak behar dira, gizarte-kohesioaren eta enplegu-sorkuntzaren arloan hobetzeaz gain, beste ikuspegi batzuk ere aintzat hartuko dituztenak, hala nola eraikuntzako, hiri-ingurune eta ingurugiroko efizientzia hobetzea.

4. Itsasadarrean, industria-ondarearen eta eskualdeko beste aktibo batzuen inguruko aisialdirako eta turismorako aukerak: Ezkerraldea-Meatzaldean dauden industria-ondareko elementuak berreskuratzea eta balorizatzea aukera bat da eskualdea eraldatzeko, haren nortasuna indartzeko eta haren irudia hobetzeko, eta, aldi berean, aisialdirako eta kulturarako aukerak sortzen dira, eta Ezkerraldea-Meatzaldearen garapen eta posizionamendu turistikoa helmuga iraunkor bereizitzat hartzen da, eskualdeko meatzaritzako eta industriako historia, kultura eta tradizioa berreskuratzean eta balioestean oinarrituta.
5. Lurzorua deskutsatzea eta horren kudeaketa estrategikoa: Eskualdean kutsatuta egon daitezkeen lurzoruetan azkar eta eraginkortasunez esku hartzea ahalbidetuko duten sistematika eta jarduketa-mekanismoak abian jartzea da erronka, Ezkerraldea-Meatzaldeko enpresa-garapenerako ikuspegi estrategikotik lurzoruaren eskuragarritasuna aprobetxatuz.
6. Garraio-azpiegiturak ezartzea: Eskualdeko garraio publikoaren azpiegitura berritzeari eta eguneratzeari ekin nahi zaio, Hegoaldeko Trenbide Saihesbidearen garapenetik eratorritako aukerak baliatuz eta haren inguruko hirigintza eta paisaia garatzeko aukerei arreta berezia eskainiz.

Ezkerraldea-Meatzaldea Erakunde arteko Plan Estrategikoaren talde eragileak adostutako sei erronka horietatik abiatuta, 2030erako honako etorkizun-ikuspegi hau da eskualderako aurreikusi dena:

"Ezkerraldea-Meatzaldea eskualde erreferentea da gizarte-kohesioan, bizi-kalitatean eta aukera-berdintasunean, gizarte-, hiri- eta industria-eraldatzeko prozesua garatuta. Eraldatze prozesu horrek, sustraietatik eta nortasun-ezaugarrietatik abiatuta, eskualdearen ardatz nagusi eta egituratzaile gisa, industria-ondare aberatsarekin batera, eskualdean presentzia historiko handia duten sektore estrategikoetan espezializazio ekonomikorako aukera handiak baliatzen jakin du, hala nola, osasunean, energian, logistikan eta fabrikatze aurreratuan; horri esker, talentua eta ezagutza-zentroak garatu eta erakarri ditu, bai eta enpresa eragileak eta enpresa-proiektu berriak erakarri eta sendotu ere"

4 Eraldatzeko programa

4.1 2020ko jarduerak

Talka-plana 2018-2019 epealdian garatu ondoren, 2020. urterako aurreikusita zegoen eskualdeko plan estrategikoari ekitea. COVID-19aren krisia iritsita, Ezkerraldea-Meatzaldea Eskualdeko Plan Estrategikoa 2021. urtean jarri da abian, 2021-2030 denbora-tartearekin.

2020an,
Ezkerraldea-
Meatzaldea
Bultzatzeko
Plana lantzen
jarraitu da,
bai eta EPEan
identifikatuta
dauden
erronkak ere

Egoera hori gorabehera, 2020an lanean jarraitu ahal izan da Talka Planean sartutako arloetan eta Eskualdeko Plan Estrategikoa egitean identifikatu diren erronketan.

Eusko Jaurlaritzak 99.052.329 euro inbertitu ditu Ezkerraldea-Meatzaldean, arlo hauetako jarduketetan: Enplegua eta Gazteria, Industria, Etxebizitza, Teknologia eta Berrikuntza, Gizarte Politikak, Lanbide Heziketa eta Nekazaritza.

Barakaldoko Teknikaren Museoko lokalak Eusko Jaurlaritzari lagatzeko hitzarmena ere gauzatu da, industria-ondareari buruzko bilduma bat sortzeko, eta behin-behinean onetsi da Burtzeñako hirigintza biziberritzeko El Caleroko plana.

Bizkaiko Foru Aldundiak 2020an 61.182,993 euro inbertitu zituen Ezkerraldea-Meatzaldean, arlo hauetan egindako jarduketetan: Ekonomia Sustapena, Enplegua, Gizarteratzea eta Berdintasuna, Iraunkortasuna eta Ingurumena, Kultura, Gizarte Ekintza eta Garraioak.

Halaber, Bizkaiko Foru Aldundiak 2020an azpiegitura-proiektuak egiten jarraitu zuen, 7.620.135 euroko inbertsioarekin.

4.2 Eraldatze Programako jarduerak identifikatzea

Identifikatutako 6 erronka estrategikoetatik abiatuta, dokumentu honen 1. kapituluaren deskribatutako planaren gobernantza-ereduaren baitan, Adituen Foro izenekoak abiaraziko dira.

Aurrez deskribatutako sei erronketako bakoitzarekin lotuta dauden eskualdeetako eta eskualdez gairikiko eragileek osatu dituzte Adituen Foroak, eta eskualdeko erronka estrategikoei eta horiek lortzeko moduari buruz hausnartzeko eta eztabaidatzeko eginkizuna dute, betiere proposatuz erronka horiek lortzeko aurrerapen esanguratsuak eragiteko adinako garrantzia duten jarduerara-ildo, ekimen eta/edo proiektuak.

Helburu horrekin, Planaren Idazkaritza Teknikoak Adituen Foroetako lan-saioak antolatu ditu, eta horietan programa eraldatzaile bat eratu ahal izan da, banakako elkarriketekin; hemen jarraian dago programa hori, laburbilduta eta proiektu eragileak hautatuta

1. ERRONKA Aukerako sektoreak bultzatzea (Energia, Osasuna, Logistika eta Fabrikazioa)

1.1. Eskualdeko enpresetan berrikuntza bultzatzea

Enpresa txiki eta ertainetarako berrikuntza- eta teknologia-zerbitzuen programa diseinatzea eta garatzea, eskualdeko RIS3 estrategia oinarri hartuta, jokabide ona berresten ari diren sektoreak lerrokatu eta indartzeko, eta aukera berriak baliatzeko, eskualdean hazkunde esanguratsua izan dezaketen sektoreetan.

EPEaren
barruan daude
eskualdearen
erronkekin bat
datozen
ekintza eta
proiektu
guztiak,
oraingoak,
ekinean
direnak edo
aurreikusitako
ekimenak
barne, bai eta
hedatu
bitartean
sortuko
direnak ere

Bilbao Port Labeko jarduerak hedatzea; eskualdeko garraio- eta biltegiatze-enpresetan berrikuntza sustatzeko Bilboko Portuko berrikuntza- eta ikerketa-huba da hori. Portuko jarduerekin, jarduera intermodalekin eta start-up-en inkubagailuarekin lotutako soluzioak erakusteko espazio bat eratzea.
1.2. Enpresak, prestakuntza-zentroak eta azpiegiturak lerrokatzea eta konektatzea
EMPT Ezkerraldea-Meatzaldeako Parke Teknologikoa eta horko zerbitzuak garatzea, eskualderako eta Bizkairako energiaren sektoreko eta espezializazio adimenduneko beste sektore edo esparru batzuetako balio handiko jarduerak erakartzeko eta kokatzeko (Industria 4.0, Fabrikazio aurreratua, etab.).
Gurutzetako Unibertsitate Ospitalearen inguruan gune bat sortzea osasunaren eta jardueraren esparruarekin lotutako jardunbideetarako, Osasun Parke moduan.
EIC Energy Intelligence Center abiaraztea, arreta berezia jarritz eskualdetik kanpoko zientzia eta teknologiko enpresak eta eragileak erakartzeari eta tokiko ehunarekiko loturari.
Zentro baten bideragarritasuna aztertzea, enpresei eta osasunaren arloko beste eragile batzuei zerbitzu teknologikoak eta ez-teknologikoak emateko. Gailu medikoak testatzeko eta ziurtatzeko zerbitzuetara orientatzea (3D irudia, adimen artifiziala, datuen erabilera, birgaitzea).
1.3. Enpresak, prestakuntza-zentroak eta azpiegiturak lerrokatzea eta konektatzea
Eskualdeko prestakuntza- eta berrikuntza-zentroen sarea. Enpresetarako ekipamendu interesgarrien eskaintza integratua eta prestakuntza- eta berrikuntza-zerbitzuen katalogoa. Eskaintzarako sarbidea hainbat lankidetzara eta/edo finantzaketa-formularen bidez.
1.4. Bilboko Portuak eskualdeko aukera-sektoreak garatzeko palanka moduan daukan zeregina bultzatzea, enpresa-jarduera eta -proiektuetarako espazioak eta zerbitzuak bideratuz.

2. ERRONKA Gaitasunak egokitzea eta kalitateko enplegua.
2.1. 4.0 trebetasunak garatzea
Garraio- eta biltegiatze-esparrurako IKTekin eta 4.0. industriarekin lotutako profiletan prestakuntza txertatzea.
2.2. Prestakuntza-zentroak euren lanerako ekipamendu aurreratuz hornitzea.
Eskualdeko Lanbide Heziketako zentroetako ekipamenduetan inbertitzea (Eskualdeko Prestakuntza eta Berrikuntza zentroen sarea).
2.3. Gazteen artean etorkizuneko lanbideetarako bokazioak sustatzea.
Ezkerraldea-Meatzaldeko neska-mutikoen artean Zientzia, Teknologia, Ingeniaritza eta Matematikaren inguruko bokazio zientifiko, teknologiko eta profesionalak sustatzeko proiektua: STEAM Ezkerraldea-Meatzaldea.
2.4. Oinarrizko ikasketak dituzten edo ikasketarik ez duten biztanleak gaitzea: prestakuntzarik/titulaziorik gabeko pertsonen lan-merkatuan duten posizionamendua hobetzea, kolektibo espezifiko jakin batzuk lehenetsiz (gazteak, 45 urtetik gorako biztanleak...).

Barakaldoko ikastunen eskola. Langabeak kualifikatzeko eta esperientzia lortzeko prestakuntza-zentroa, Bizkaiko Labe Garaietako Ikastunen Eskolaren filosofiarekin, gaur egun enpresek dituzten egoera eta eskakizunetara egokituta.

Enplegarritasuna hobetzea ahalbidetuko duten prestakuntza-ibilbide pertsonalizatuak diagnostikatzea eta definitzea, bereziki IKTen eta 4.0 industriaren inguruko gaitasunak hobetzea, hizkuntzak ezagutzea eta gehien eskatzen diren profiletara orientatzea bultzatuz.

Eskualdean 3B programa garatzea (Berrorientatu, Birkualifikatu eta Birkokatu), enpresak eta Behargintza inplikaturik.

Eskualdeko profesionalen esperientzia egiaztatze programa, lan-esperientzia duten eta prestakuntza aitoriturik gabeko pertsonen lan-merkatuan daukaten kokapena hobetzeko.

Sestaon Eraikuntzaren Institutua bultzatzea, horko instalazioek eskaintzen dituzten aukerak eta eskualdean garatu beharreko hiri-biziberritze integraleko prozesuen bidez sor daitezkeen aukerak aprobetxatuz; izan ere, bere esparruan erreferente bihurtu daitezke eta etorkizuneko profesionalen prestakuntza erraztu dezake.

3. ERRONKA Gizarteratzea eta hiri-biziberritze integrala

3.1. Eskualdean baztertuta geratzeko arriskuan dauden 18 eta 23 urte bitarteko gazteen heltze-prozesuetarako laguntza eta babes sozialak hobetzea.

3.2. Eskualdeko gizarte-ekintzetako zentro integraleko esperientzia pilotu bat abian jartzea eskualdean.

3.3. Mendekotasun-egoeran dauden pertsonen etxean jarrai dezaten laguntzeko ETXETIC eredua hedatzea.

3.4. Eskualdeko auzo zaugarrienetan hiri-biziberritze integralerako programa.

Esku hartzeko koordinazio-gune bat sortzea eskualdean lehentasunak ezartzeko, jarduketak orientatzeko eta sinergiak aprobetxatzeko.

3.5. Smart esku-hartzeak (IKTak) eta eraginkortasun energetikoko esku-hartzeak auzoetan eta hautatzeko eremuetan.

3.6. Auzo-mailako saltoki txikiak bultzatzea eta laguntzea.

4. ERRONKA Aisialdirako eta turismorako aukerak itsasadarraren, industria-ondarearen eta inguruko beste aktibo batzuen inguruan

4.1. Itsasadarraren inguruko espazioak berreskuratzea eta dinamizatzea, eta irisgarritasuna hobetzea.

Itsasadarreko ertzak biziberritzea eta erabilera askeko gune handi bat sortzea, herritarrek aisialdirako eta olgetarako erabiltzeko, aldi berean, aire zabaleko kultura- eta kirol-ekitaldi handiak hartzeko aukera emango duena.
Bidegorrien eta bizikleta-bideen sare bat osatu eta zabaltzea, ibilbideak sortzeko eskualdeko industria-ondarearen aktibo nagusietako batzuk eta Ezkerraldea-Meatzaldea eta ondoko Enkarterria lotuz.
4.2. Industria-ondarea berreskuratzea eta baliozkotzea.
Ezkerraldea-Meatzaldea eta Bizkaiko historia industrial eta iragana ordezkatzeko dituen zentro ikonikoa sortzea, ezagutza, interpretazio, memoria eta dibulgazio mailako zentroen eduki eta jarduerekin.
Eskualdeko aktibo nagusiak artikulatzeko eta lotzeko bidegaiak eta ibilbideak sortzea eta seinaleztatzea: Labe Garaia, Zugaztietia, Errekatxo, burdinolak, kargalekuak, Euskadiko Meatzaritzaren Museoa, Ilgner eraikina, Munoa jauregia eta itsasadarra bera.
4.3. Turismoaren, aisialdiaren eta kulturaren inguruan jarduera ekonomikoa garatzea.
Industria-ondarearen inguruko esperientzia-eskaintza garatzea, turistentzat nahiz bizkaitarrentzat (industria-aktiboak bisitatzea, errealitate birtualeko esperientziak, ondare ukiezina)
Eskualdea erreferentziako industria-ondarearen helmuga gisa sustatzeko euskarriak eta jarduketak garatzea
Eskualdeko merkataritza-sektorea garatzea, turismo-, aisia- eta kultura-jarduerekin dituen osagarritasunak eta sinergiak baliatuz
Udalez gaindiko egitura, foro edo gune bat sortzea, eskualdeko industria-ondarea baliozkotzearen eta haren baliozkotze turistikoaren inguruan garatu beharreko jardueren gobernantza-elementu gisa. - Aktiboak identifikatzea eta egokitzapen- eta baliozkotze-jarduerak lehenestea. - Ondoko eskualdearekin, Enkarterrekin, koordinazioa eta sinergiak.
4.4. MICE turismoaren aukerak baliatzea (bilera, pizgarri, biltzar eta erakusketetako turismoa).
Bileren, biltzarren eta erakusketen eskaintza sortzea, eskualdeko aktibo turistikoak integratu eta aprobetxatzeko, eta azpiegiturak eta espazioak hainbat ezaugarri eta dimentsio dituzten ekitaldietarako baliatzeko.
BECEk eskualdean duen trakzio-efektua indartzea, eskualdeko eta tokiko lankidetzak aukera berriak identifikatuz.

5. ERRONKA Lurzorua deskutsatzea eta kudeaketa estrategikoa

5.1. Erabilgarritasun handieneko espazioak identifikatzea, egokitzeko dituzten aukerak eta/edo beharrak baloratzeko.

Lehentasuneko esku-hartzeen mapa bat sortzea.

IEP Interes Estrategikoko Proiektuaren figura definitzea, proiektu jakin batzuk lehenesteko eta arintzeko eta udalerriaz gaindiko antolamendua lantzeko.
5.2. Erakundeen arteko ekintza koordinatzea kudeaketan eta izapidetzean funtsezkoak diren eragile guztiekin.
Kudeaketa- eta jarraipen-unitate bat sortzea, lehentasunak ezartzeko, koordinazioa indartzeko eta abian dauden proiektu garrantzitsuenen jarraipena egiteko. Erakunde arteko Mahaia.
5.3. Kudeaketa bizkortzeko tresnak eta prozedurak hobetzen aurrerapausoa ematea.
Diskriminazio positiboa duten lurzoruak biziberritzeko erakunde arteko ezohiko funts bat sortzea, LJE Lehentasuneko Jarduketa Eremuetan erabiltzeko.

6. ERRONKA Garraio-azpiegiturak ezartzea
6.1. Gobernu zentraletik eskumenak transferitzea, eskualdeko trenbide-garraioko lineetan jarduteko gaitasuna izateko.
6.2. Intermodalitatea garatzea.
Hegoaldeko tren-saihesbidea epeka gauzatzea.
6.3. Bilboko itsasadarraren ertzen arteko konexio multimodala.
Bilboko errepideen metropoli-sareko pilotzeak murrizteko obra handi honek hobekuntza garrantzitsuak ekarriko dizkio eskualdeari. Alde batetik, eskuinaldera sartzeko Errontegitik buelta eman beharrik gabe, 20.000 erabiltzailek ez dute luze ibili beharrik izango, denbora aurreztuko dute, eta negutegi-efektuko gas gutxiago isuriko da; ondorioz, eskualdeko ingurumenari zuzenean mesede egingo zaio. Era berean, Ezkerraldea-Meatzaldeko Errontegiko erabiltzaileek, Errontegi arindu eta horko pilaketa ezabatuta, denbora gutxiago behar dute ibilbide horretan.
6.4. Ezkerraldea-Meatzaldeko bide-sareak hobetzea
Kukularra 2.
Plaiaberri 1.
Gurutzetako Ospitaleko sarbidea Ezkerraldetik.
Gurutzeta Aldageltokia 1. Fasea.
Erandio-Barakaldo zubia.
2. aldageltokia.

EPEa
eraldatzeko
programaren
muina trakzio-
proiektuak
dira,
2030erako
ikuspegia
duten
eskualdeko
hazkundera
eraldatzeko
eta bulkatzeko
duten
gaitasunagatik

4.3 Trakzio-proiektuak

Ezkerraldea-Meatzaldeko Erakunde arteko Plan Estrategikoa hasieratik aurkeztu da proiektu-kopuru mugatu bat identifikatu eta bereizteko premisarekin. Proiektu horiek trakzio-proiektu deitzen dira, dela 2030erako Eskualdearen etorkizuneko ikuspegia eraldatzeko eta bulkatzeko duten gaitasunagatik, dela adostutako eskualdeko erronka estrategiko nagusiak lortzeagatik.

EPEak
eskualdeko
garapen
ekonomiko eta
sozialerako
lehentasuneko
moduan
iritzitatako 6
trakzio-
proiektu
identifikatu
ditu

EPEa osatzeko prozesuan zehar egindako Adituen Foroetako bileretan hainbat eragile sozial eta ekonomikok egindako ekarpenetatik eratorritako Eraldaketa Programan jasotako ekimen eta jardueretatik abiatuta, jarduketa-ildoak lehenesteko eta trakzio-proiektuak identifikatzeko lanari ekin zitzaion, Talde Eragilearen, esparru instituzionaleko eragile erreferenteen eta herritarren inplikazioarekin, online parte hartzeko prozesu baten bidez.

Proiektu eragile horiek ondorengo ezaugarri hauek dituzte:

- Eskualdea eraldatzeko gaitasun handia duten proiektuak dira.
- Eskualdeko erronka estrategikoetako batean ez ezik, beste batzuetan ere ezarpena eta eragina dute.
- Eskualdeko ekonomian trakzio-ahalmen handia ematen dute.
- Eskualdeko Plan Estrategikoa egiteko prozesuan, adostasun handiko proiektutzat jo dira, eta instituzioek nahiz horietan parte hartzen duten eragile garrantzitsuek proiektu horiek bultzatzeko konpromisoa hartu dute.
- Gauzatzeko eta abiarazteko epe bat identifikatu da, Eskualdeko 2030 ikuspegian lor daitekeena, nahiz eta haren eragina geroagokoa izan daitekeen.

Hala, 6 proiektu eragile lehentasunekotzat jo dira eskualdearen garapen ekonomiko eta sozialerako eta aurrez identifikatutako erronkak eraginkor ebazteko:

6 trakzio-
proiektuek
multzo
orekatua
osatzen dute,
eta eragina
dute
eskualdeko
erronka
guztietan

1. Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa + EIC
2. Osasunaren poloa
3. Lur kutsatuak berreskuratzea
4. Jarduketa integrala auzo zaurgarrietan
5. C2 linearen gaineko jarduketa (Bilbo-Muskiz)
6. Industria-ondareari eta itsasadarrari balioa ematea

35. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldeko trakzio-proiektuak

Ezkerraldea-Meatzaldean identifikatutako erronkak						
Proiektuak	1E. Aukerako sektoreak bultzatzea (Energia, Osasuna, Logistika eta Fabrikazioa)	2E. Gaitasunak egokitzeta eta kalitateko enplegua	3E. Gizarteratzea eta hiri-biziberritze integrala	4E. Itasadarren, industria-ondarearen eta eskualdeko beste aktibo batzuen inguruko aisialdirako eta turismoarako aukerak	5E. Lurzorua deskutsatzeta eta horren kudeaketa estrategikoa	6E. Garraio-azpiegiturak ezartzea
1. Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa + EIC	✓	✓			✓	
2. Osasunaren poloa	✓	✓			✓	
3. Lur kutsatuak berreskuratzea	✓		✓	✓	✓	
4. Jarduketa integrala auzo zaurgarrietan		✓	✓	✓		✓
5. C2 linearen gaineko jarduketa (Bilbo-Muskiz)				✓		✓
6. Industria-ondareari eta itsasadarri balioa ematea			✓	✓	✓	✓

36 irudia. E-M EPEko trakzio-proiektuen eragina 2030erako eskualdeko erronka estrategikoetan

2021eko martxoaren 10ean, Programaren Zuzendaritza Kontseiluaren lehen bilera egin zen; horixe da Euskadiko Ekonomia eta Enplegua Suspertzeko Berpiztu Programa (2020-2024) kudeatu eta jarraitzeko organo goren.

Bilera horretan jakinarazi zen Eusko Jaurlaritzak 180 milioi euro baino gehiagoko ezohiko plan bat abiarazi zuela lehentasuneko arretarako guneak berrabiarazteko, 2021-2023 epealdian eremu bakoitzean hautatutako trakzio-proiektuetan egindako inbertsioetarako.

Ezkerraldea-Meatzaldeari dagokionez, funtsak 108 milioi eurokoak dira, eta nabarmentzekoa da lurzoru deskutsatuak berreskuratzea bideratutako zenbatekoa, guztira 60 milioi eurokoa.

1. 1. trakzio-proiektua Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa + EIC

Justifikazioa: aurrekariak

- EMPTa 2009an hasi zen eratzen. 2018ko apirilean hasi zen eraikuntza-fasea.
- Euskadik energian duen espezializazio adimendunarekin eta energia-sektoreak eskualdean duen garrantziarekin bat lerrokatu: 800 M € BEGd-tan eta 2234 pertsona enplegatzen.

Trakzio-proiektuaren deskribapena

- 1. lerroa: Teknologia-intentsitate handiko enpresentzako parkea, batez ere energia-sektorekoa.

Abanto-Zierbenan dago, 500.000 m²-ko azalera du, 50 enpresa baino gehiago hartuko ditu, 2.000 enplegu baino gehiago sortuko ditu eta 10-15 urtetan 800 milioi eurotik gorako fakturazioa izango du.

- 2. lerroa: EIC Energy Intelligence Center abiaraztea. EMPTaren egoitzako eraikinean, 7.700 m²-ko azalarekin, eta enpresa interesdun hauekin: Petronor, Tubacex, Ampo, Vicinay ...
 - EIC eredua: I+G unitateetarako espazioak.
 - Hidrogenoaren teknologiei buruzko gaikako espezializazioa.
 - Hidrogenoaren inguruko beste eremu batzuetako proiektuak, hala nola mugikortasunekoak (gas-motorrak, mugikortasun elektrikoak) eta energia berriztagarrietakoak.

Eusko Jaurlaritzaren ekarpen osagarriekin finantzatzutako jarduketa gehigarria, 2023an behar besteko eskaintza bermatuko duen eraikin berri bat parkean eraikitzeke eta Ortuellan orube bat (150.000 m²) erosteko erabiliko litzatekeena, Bizkaiko Parke Teknologikoaren jabetzakoak diren lurrekin batera (135.173 m²), parkearen barruan ezarritako eraikinen tipologiarekiko eta eraikigarritasun-ratioekiko proiektu osagarriak kokatzeko aukera emango duena.

- Eragile lankideak: BFA, Ekonomia Sustapena eta Azpiegiturak eta Lurralde Garapena, RPTE, Abanto-Zierbena eta Ortuellako Udalak, EJ, Ekonomiaren Garapen, Iraunkortasun eta Ingurumen Saila eta enpresa pribatuak.

Eragin eraldatzailea

- Eskualdea Euskadiren eta Europaren etorkizuneko apustu teknologikoetako bati begira kokatu energiaren sektorean: hidrogenoa.
- EIC, ikurra izateagatik enplegua eta hazkunde ekonomikoa erakartzeko trakzio-efektuaz gain, aktibo ahaltsua da eskualdearen marketinerako eta horren irudia kanpoan proiektatzeko.
- Funts gehigarrien helburua aurreikusitako jarduerak 2021-2022 epealdira bizkortzea eta horiek gauzatzea izango da.

2. trakzio-proiektua "Osasun Poloa": Med Tech produktuak eta zerbitzuak

Justifikazioa: aurrekariak

- Ezkerraldea-Meatzaldea osasun-eskaintzako balio-katearen kontzentrazio handia du, bai laguntza-mailan, bai ikerketa-mailan: Ezkerraldea Enkarterri ESI, Gurutzeta, San Eloy ESI, KronikGune Bio Gurutzeta, Bioef.
- Osasun-sektoreak protagonismo handia du eskualdean, BEGd-aren % 10 osatzen baitu eta enplegu kualifikatuko 11.300 profesionali lana ematen baitie, baina proiektio mugatua du enpresa-esparruan.

Trakzio-proiektuaren deskribapena

- Eskualdean osasun-arloko berrikuntza-gune bat garatzea. Gailu medikoetarako baliozkotze- eta ziurtatze-sistemak garatzen espezializatutako enpresentzako zerbitzu-zentroa.
- Horrekin batera daude Osakidetzan dagoen testatzeko gaitasunak (osasun-zerbitzuen hornitzaile bakarra, historia mediko bateratua) eta erreferentziazko eskualdean bizi diren 500.000 pertsonekin, era horretan gehituta nazioarteko enpresak erakartzeko eta tokiko Start up-en merkatura bideratzeko gaitasun bereizgarriak.
- Medikuntzako gailuetan espezializatzea eta testatzeko gaitasuna, nazioarteko lider gisa kokatuta: 3D irudia, adimen artifiziala, datuak erabiltzea, edo birgaitzea.
 - Enpresa txiki eta ertainentzako teknologia- eta merkatu-orientazioa: prototipoak entseatu eta baliozkotzetik hasi eta ekipamendu medikoak egiaztatzeraino. Berrikuntza irekiko eta enpresen arteko lankidetzako ingurunea.
 - Epe ertainera enpresa-parke bat garatzeko aukera, osasun-sektoreko enpresen interesaren eta atzerriko inbertsioa erakartzearen arabera (Samsung, Abbott, Metronics).
- Proiektuaren diseinua: hasierako fase bat proposatu da, lantalde tekniko misto bat eratuta, osasun-sistemaren eta enpresa-sektorearen beharrak zehazteko eta premia horiei erantzungo dieten produktu eta zerbitzuak elkarrekin sortuta ezartzeko. Testatzeko eta prototipoak egiteko laborategiko fasea, eta, azkenik, merkataritza-erosketa aurreko fasea, egokia bada. Lantaldeko langileak osasun-institutuetako (Bios), BRTAko, Basque Health Clusterreko, Bioefeko, BEAZeko eta SPRIko teknikariak izango lirateke. 6 hilabeteko hasierako fase horren emaitzen arabera erabakiko dira eman beharreko hurrengo urratsak eta izaera publiko pribatua izango lukeen proiektuaren dimentsioa.

Eragin eraldatzailea

- Goi mailako teknologiako enpresentzako bulkatzailea, Euskadik teknologia mediko aurreratuak garatzen parte har dezan.
- Osakidetzak kanpoan osasun-sistema berritzaile moduan duen irudia indartu, Ezkerraldea-Meatzaldearen irudia proiektatuz.

3. trakzio-proiektua. Lur kutsatuak lehengoratu

Justifikazioa: aurrekariak

- Eskualdean kutsatuta egon zitekeen 17.000.000 m² lurzoru zegoen 2019an.
- Eskualdean 280.000 m² libre soilik ditu, zortzi industrialdetan banatuta.
- Kutsatutako lurzoru horiek berreskuratzeko erakunde arteko funts bat sortzeko asmoa dago.

Trakzio-proiektuaren deskribapena

- Eskualdeko enpresa-lurzoruaren eskaintza handitu, kutsatuta egon daitezkeen lurzoruei balioa emanez.
- Gune berri horietan eskualde barruan tokiko enpresak hazteko eta enpresa berriak bulkatzeko aukera ematen duten enpresa-jarduerak eratzea:
 - Ezkerraldea-Meatzaldean Euskadik Europatik lurzoruak deskutsatzeko erakar dezakeen finantzaketa ahalik eta gehien baliatzeko behar diren ekintzak eta mekanismoak garatu.
 - Erakunde arteko mahai bat eratu, kutsatuta egon daitezkeen Ezkerraldeko eta Meatzaldeko lurzoruak lehenesteko, lurzoru biziberrituak enpresa-espazio gisa birkalifikatzeko.
 - Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruei buruzko informazioa biltzeko, integratzeko eta ustiatzeko plataforma teknologikoa.
 - Ezkerraldea-Meatzaldean Euskadik Europatik lurzoruak deskutsatzeko erakar dezakeen finantzaketa ahalik eta gehien baliatzeko behar diren ekintzak eta mekanismoak garatu.
 - Erakunde arteko mahai bat eratu, kutsatuta egon daitezkeen Ezkerraldeko eta Meatzaldeko lurzoruak lehenesteko, lurzoru biziberrituak enpresa-gune gisa birkalifikatzeko.
 - Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruei buruzko informazioa biltzeko, integratzeko eta ustiatzeko plataforma teknologikoa.
- Eragile lankideak: EJ, SPRILUR, BFA

Eragin eraldatzailea

- Proiektuak oinarriak ezarri ditu eskualdean inbertsio eta jarduera berriei ateak irekitzeko, gune handiak egokituz.

Lehentasuneko proiektuen zerrenda

- EAEko hainbat eremutan dauden lurzoru kutsatuen inbentario bat dago. Hala ere, trakzio-proiektu hori lehentasuneko proiektu moduan hautatu da E-Mko parte hartze prozesuan, bereziki sentikorra den eremuan. Horregatik, lehentasuneko proiektuak eremu horretan kokatu dira, eta lurzoru eskuratzeko, deskutsatzeko eta baliozkotzeko aurreikusi dute.
- Proiektuak: La Naval Sestao/Burtzeña Parkea/ Recta Ugarte eraikinak, Trapagaran/Plaia Barri sektorea.

4. trakzio-proiektua. Jarduketa integrala auzo zaurgarrietan

Justifikazioa: aurrekariak

- Eskualdean Bizkaia eta Euskadi maila aintzat hartuta oso kalteberatasun handiko auzoak daude, eta gizarte-, ekonomia- eta hirigintza-ratio oso txikiak dituzte. (11.770 biztanle. /5.904 etxebizitza).
- Ahalegin handia egiten ari dira auzo horiek hobetzeko, bizigarritasun-baldintzei, eraginkortasun energetikoari eta etxebizitzaren eta eraikinen irisgarritasunari dagokienez.
- Baina eragin eta iraupen handiagoko eraldaketak lortu behar dira; horretarako, ikuspegi integrala behar da. Osasun-krisiaren ondorioz, eremu horietan era integralean esku hartzeko beharra areagotzen ari da.

Trakzio-proiektuaren deskribapena

- Eskualdeko kalteberatasun handiko auzoetan esku-hartze integral berritzailea garatzea, hainbat ardatzetan jardunez:
 - Hiri- eta ingurumen-biziberritzea / Sustapen soziala / Suspertze ekonomikoa eta enplegua
- Proiektua Jaurkitzaileen, Aldundiaren eta eskualdeko udalerrien arteko ekintza bateratu eta koordinatu gisa aurkeztu da, honako elementu hauek kontuan hartuta:
 - Koordinazio- eta kudeaketa-gune bat eratzea, erakundearen parte-hartzearekin.
 - Auzoetako kalteberatasun-egoera monitorizatzea. Auzoak osorik dinamizatzeko planak diseinatzea eta gauzatzea.
 - Auzoko bulego teknikoa ezartzea, erreferentziarako puntu fisikoa, auzoko arazoekin harreman zuzena eta etengabea izan dadin.
 - Eskualdeko enpleguan eta jardura ekonomikoan esku hartzeko plangintzetako inbertsioen trakzio-ahalmena baliatzeko mekanismoak garatzea.
 - Sinergiak baliatzea eskalako ekonomiak lortzeko eta eskualdetik Europako finantzaketara jotzeko. Eraldatzeko aukera berritzaileak bultzatze, hala nola hidrogenoaren euskal korridorearekin itsasadarrean zehar lotzea.
- Biziberritzeko jarduketa integraleko errrolda-atalak dituzten eskualdeko udalerriak: Ezkerraldea-Meatzaldea jarduketa hori hiri-biziberritze integraleko proiektu zabalago baten barruan kokatuta dago, 2020-2026ko denbora-muga duten eskualde behartsu guztietan. Guztira 653 MM €-ko aurrekontua du, eta horietatik 367 MM € finantzaketa publikokoak dira, gehienbat Europako funtsekin.

Eragin eraldatzailea

- Gizarte-desberdintasunak murriztea eta gizarte-kohesioa hobetzea.
- Ingurumenekoa, energia-kontsumoa eta CO2 isurketak murrizteagatik.
- Merkataritza suspertzea eta birgaitzeko lanei lotutako ekonomia. Enpleguaren eta jardura ekonomikoaren susperraldia sustatzea.
- Eskualdeko eraldatze sozioekonomikoa eta soziodemografikoa: bizi-kalitatea eta ongizatea hobetzea.

5. trakzio-proiektua C2 linea gaineko jarduketa (Bilbo-Muskiz)

Justifikazioa: aurrekariak

- Ezkerraldea-Meatzaldea bi linea ditu eskualdea Bilborekin lotzeko: C1 Bilbo-Santurtzi eta C2 Bilbo-Muskiz.
- Eskualdeak garraiobide egokiak dituen arren, C1 eta C2 lineak oztopo fisiko bihurtu dira zeharkatzen dituzten hiriguneetan.
- Hegoaldeko trenbide-saihesbidearen eraikuntza 2027an amaituko da eta Bilboko portua trenbide-sare orokorrarekin lotuko du.
- Gaur egun, 50.000 pertsona inguru bizi dira C1 eta C2 lineen ibilbide inguruan. Bidaia-eragile garraio-sarea eguneratzeko aldiriko ibilbidea kentzeak onura ekarriko liokeen kolektiboa.

Trakzio-proiektuaren deskribapena

- Bilbo-Muskiz C2 lineako geltokia eta metroaren 2. linearekiko lotura.
- Proiektuak duen xedea da oztopo arkitektonikoak kentzea eta etorkizunean gune liberatuen hiri-garapena aprobetxatzea.
- Proiektuko lehentasuna da C2 Bilbao-Muskiz lineari ekitea.
- Konponbideak ezin hobeto asebate beharko du eskualdeko mugikortasun-premia, era globalean, eskura dauden bitartekoak kontuan hartuta. Garraio-azpiegituretako garatze guztietan bezala, epe luzerako proiektua da, eta hori diseinatzeko beharrezko urratsak ahalik eta azkarren ematen hasi behar da nahitaez, alde batera utzita EPEren epemuga gaindituz gauzatzea ala ez.
- Eragile lankideak: ETS, Bilbao Ría 2000, ADIF, Bizkaiko Garraio Partzuergoa, Bizkaiko Foru Aldundia.

Eragin eraldatzailea

- Eskualdeko komunikazioak eta mugikortasuna hobetu, hiriguneak elkarren artean hobeto integratuta.
- Garraio-sistema integratu iraunkorragoa eta seguruagoa, eskualdearen erakartze-gaitasuna areagotuko duena.

6. trakzio-proiektua Industria-ondareari eta itsasadarrari balioa ematea

Justifikazioa: aurrekariak

- Eskualdeak industria-ondarea eta itsasadarraren inguruko nortasun historikoa ditu eskura, eta eraldatzeko ahalmena, irudia hobetzeko eta eskualdea erakartzeko palanka gisa, turismoan eta kulturen eraginez. Ildo horretan sartzen dira, halaber, hiri-espazioak hobetzeko eta berreskuratzeko proiektu berriak, itsasadarra ardatz eragile gisa hartuta.
- “Bilbo efektua” zabaltzeko beste proiektu batzuekin batera, industria-ondareari balioa ematea lagungarria izan daiteke eskualdearen nortasun-ezaugarriak indartzeko eta turismoa nahiz kultura garatzeko estrategia eta MICE (azken hori BECen esparruan) bultzatzeko.
- Kulturen esparruan industria-aktiboak birgaitzeko eta berreskuratzeko lanean ari gara, eta beharrezkoa da ahalegin horiek eskualdearen ikuspegitik koordinatzea, eskaintza integratu bat sortzeko.

Trakzio-proiektuaren deskribapena

- Udalez gaindiko koordinazio-mahai bat sortu. Kultura eta turismo arloen parte-hartzea proiektuaren gobernantza-elementu gisa eskualdean. Aktiboen integrazioa eta birsorkuntza diseinatzearen erantzulea da.
- Industria-ondarea berreskuratu, zona eraldatzeko palanka izan dadin, eta interpretazio irekiko zentro bat ezarri, ekitaldiak eta erakusketak antolatzen. Bizkaiko Labe Garaieen instalazioetan kokatzeko bideragarritasun-azterlana.
- Eskualdeko industria-ondareko aktiboak, turismo- eta kultura-eskaintzaren inguruko balio-proposamen bat sortzeko, esperientzia berezi batez gain, bisitariaren esperientzian elementu digitalak txertatuz. Esate baterako: Orconera kaia Industria Ondarearen Zentroa edo Sestaoko Labe Garaia.
- Txirrindulari eta oinezkoentzako bulebarra eta zubia egitea, itsasadarraren bi ertzak Barakaldo eta Erandio artean lotuko dituen eta itsasadarraren aurrealdeko zati handi bat berreskuratuko duena, eta, hala, aisialdirako eta garraiorako gune osasuntsuak gehitu eta uretako jarduerak ere indartuko dituen.
- Eragile lankideak: EJ Kultura + Turismoa, Basquetour, BFA (Azpiegiturak eta Lurralde Garapena, Ekonomia Sustapena & Kultura), Bilbao Ría 2000, eskualdeko turismo-kudeaketako erakundeak eta udalerrak.

Eragin eraldatzailea

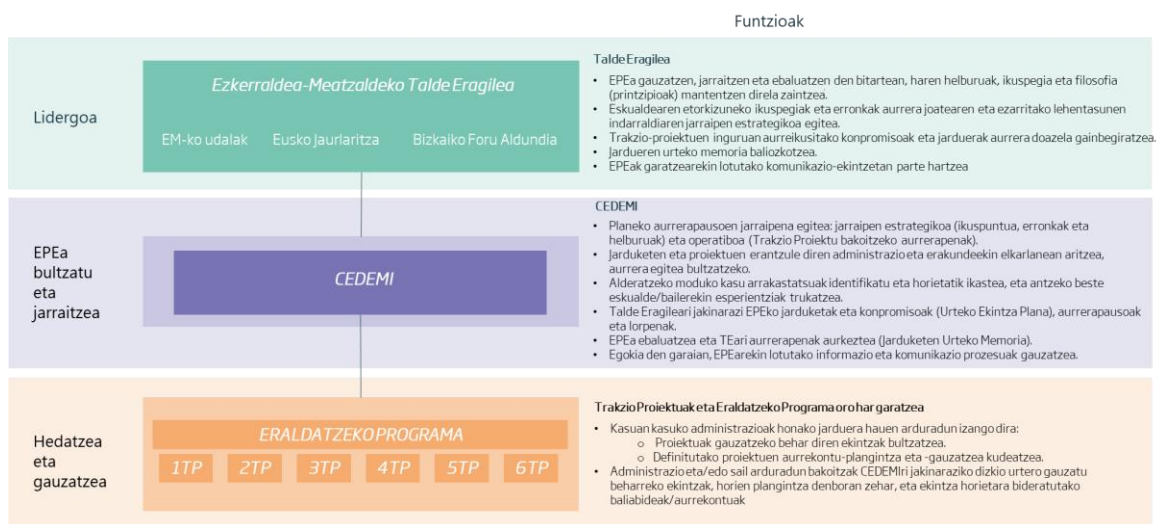
- Kudeaketa-estrategia koordinatu bat sortzea eskualde-ikuspegiarekin, dauden industria-aktiboak berreskuratzea eta ustiatzea bulkatzeko eta eskualdeko historiari eta nortasun-ezaugarriari balioa emateko.
- Enpresak erakarri. Ondarea berreskuratzearen inguruan negozio berriak sortzea eta garatzea bultzatu. Ingurunea biziberritzea eta hainbat publikorentzako zerbitzuak.

5 Gobernantza, aginte-koadroa eta Planaren baliabideak

5.1 Gobernantza-mekanismoa

Gobernantzaren helburua EPEa bizirik mantentzea da, planaren epe luzerako ikuspegiari eta eskualdearen izaera eraldatzaileari eusten dioten erabaki, berrikuspun eta eguneratzeen bidez, diseinututako proiektuen eraginkortasuna ziurtatuz eta abiarazitako jardueren eragin globala ebaluatuz, prozesuan zehar hobetu ahal izateko.

Horretarako, ondorengo lan-egitura hori zehaztu da, eragile publiko-pribatuekin osatua, horien artean direla EAEko, Bizkaiko eta Ezkerraldea-Meatzaldeko erakunde-eremukoak eta eskualdeko bulkada sozioekonomikoko eskualde-organoak:

37. irudia. Ezkerraldea-Meatzaldea EPEren gobernantza-ereduko organoak eta kideak

5.1.1 Eragileak eta funtzioak

Ezkerraldea-Meatzaldeko Talde Eragilea EPEren lidergo- eta ikuspegi-organoa izango da, eta erabaki estrategikoetan jarriko du arreta. EPEaren ikuspegi orokorra mantenduko du, bere orientazioari eusteko, hura gauzatzeko etapa guztietan izango da, eta plana sustatu duten eragile guztiak aintzat hartuko dituen adostasun-eredu bati eutsiko dio.

Kideak

Talde Eragilea honako hauek osatuko dute:

- 10 udaletako alkateak.
- BFA/DFB.
- EJ/GV

Jarduera nagusiak

Ezkerraldea-Meatzaldeko Plan Estrategikoaren gobernantzak elkarren artean lotutako hiru jarduera-eremu ditu

EPEaren lidergoa izango du talde eragileak...

... eta horko kideak Udalak, Bizkaiko Foru Aldundia eta Eusko Jaurlaritza izango dira

- EPEa gauzatzen, jarraitzen eta ebaluatzen den bitartean haren helburuak, ikuspegia eta filosofia (printzipioak) mantentzen direla zaintzea.
- Eskualdearen etorkizuneko ikuspegiak eta erronkak aurrera joatearen eta ezarritako lehentasunen indarraldiaren jarraipen estrategikoa egitea.
- Trakzio-proiektuen inguruan aurreikusitako konpromisoak eta jarduerak aurrera doazela gainbegiratzea.
- Jardueren urteko memoria baliozkotzea.
- EPEak garatzearekin lotutako komunikazio-ekintzetan parte hartzea.

EPEaren hedapena bultzatzea eta haren ezarpenaren jarraipena eta ebaluazioa CEDEMIk egingo du, zeina EPEa garatzeko beharrezkoak diren erabaki operatiboak hartzera bideratuko den, nola makro, hala mikro mailan, eta EPEa gauzatzea izango da haren jardueraren ardatza, orobat diseinu estrategikoan parte hartuz.

Jarduera nagusiak

- EPEa bultzatu, jarraitu eta ebaluatzea.

CEDEMIk egingo du Plana hedatzeko bultzada eta horren jarraipena

CEDEMIk bere gain hartuko ditu EPEaren aurrerapen estrategiko eta operatiboak bultzatu, jarraitu eta ebaluatzeko funtzioak.

Urteko Ekintza Planaren txostena antolatuko du, eta, horren bidez, TEak urtero gauzatu beharreko konpromisoen ikuspegi integrala eta integratua izango du, eta EPEaren jarraipen eta ebaluazio operatiboa eta estrategikoa egingo du denboran zehar, proiektuak eta jarduerak gauzatzeko ardura duten administrazio eta/edo sail bakoitzarekin zuzeneko elkarriketa kudeatuta.

- EPEan integratu eta eskualdeko erronka estrategikoetan eta etorkizuneko ikuspegiaren aurrera jarraitzeko aukera ematen duten ekintza eta ekimen posibleak koordinatzea.

EPEak hainbat ekimen eta ekintza biltzen ditu bere Eraldatze Programaren barruan. EPEa egiteko prozesuan hainbat eragilek parte hartzetik sortu diren ekimenak eta jarduerak. Jarduera eta ekimen horiek lehenestek eta EPEa egiteko prozesuan sortutako aukera-egoerak zenbait trakzio-proiektu kontzeptualizatzea eragin du, eta horien inguruan konpromiso zehatzak hartu dira epe labur eta ertainean.

CEDEMIren eginkizuna izango da trakzio-proiektu horiek gauzatze-lanak sustatzea eta jarraitzea, Talde Eragileari informazioa emateko eta aurrerapausoen berri emateko, eta, era berean, eskualdearen etorkizuneko erronkak eta ikuspegia lortzea indartzen duten balizko ekimenak sartzea, hala nola sor daitezkeen ekintzailetza eta berrikuntza arloko aukerei laguntzea.

Bultzatze-funtzio horren barruan, konparagarriak diren arrakasta-kasuak identifikatu eta ikasiko ditu, eta antzeko ezaugarriak dituzten beste eskualde/bailara batzuekin esperientziak trukatzeko erraztuko du.

- Trakzio-proiektu bakoitzaren aurrerapausoei buruzko informazioa, bai eta Eraldatze Programa osoan jasotako jarduerari eta lan-ildoei buruzkoa ere.

Trakzio-proiektuen, gaien, esparruen eta irismen oso desberdinen izaera dela eta, kasu bakoitzean ardura duten administrazioak edo administrazioek, beharrezkoa denean, lantaldeak antolatuko dituzte berariaz, eta talde horiek hainbat sail, administrazio-maila eta eskualdeko edo eskualdez gaindiko enpresa edo erakunde pribatuetaiko kideak izango dituzte aukeran.

- EPEaren aurrerapausoen berri ematea

EPEan sartutako jardueri buruz beharrezkotzat jotzen diren informazio-ekintzak ere jarriko ditu abian CEDEMIk.

- Jarraipeneko eta ebaluazioko txostenak egin.

CEDEMIk Planaren eta bere proiektuen aurrerapenei buruzko Jardueren Urteko Memoria sortuko du.

EPEaren indarraldiko 5. urtean, hausnarketa-prozesu bat koordinatuko du Talde Eragilearekin eta hausnarketa-prozesuan sartu behar direla uste den eragileekin. Prozesu horren xedea izango da EPEa eguneratzea, egokia baldin bada, ingurune aldaketen eta egindako aurrerapenen arabera, eta, egokia baldin bada, hurrengo 5 urteetan EPEa gauzatzeko programatutako proiektuak eta ekintzak eguneratzea.

*Jarduketa
bakoitza
hedatzeko eta
gauzatzeko,
arduradunak
zehaztuko dira
berariaz*

Eraldatze Programa eta bertan jasotako jarduerak hedatzeko eta gauzatzeko, kasuan kasuko administrazioak honako jardura hauen arduradun izango dira:

- Proiektuak gauzatzeko behar diren ekintzak bultzatzea.
- Definitutako proiektuen aurrekontu-plangintza eta -gauzatzea kudeatzea.

Administrazio eta/edo sail arduradun bakoitzak CEDEMIri jakinaraziko dizkio urtero gauzatu beharreko ekintzak, horien plangintza denboran zehar, eta ekintza horietara bideratutako baliabideak/aurrekontuak.

5.1.2 Funtzionamendua

Azaldutakoaren arabera, CEDEMIk dinamizatuko du EPEaren bultzada eta jarraipena, eta, beraz, Plana hedatzen parte hartzen duten gainerako eragileekin koordinatuko da, eskema honen bidez:

3 dinamika-mota eratuko dira talde eragilearekin:

- Sei hilean behingo jarraipen-bilera: eraldatze-programako eta trakzio-proiektuetako sei hilean behingo aurrerapenei buruzko txostena. Sei hilean behin.
- Urteko ebaluazio- eta plangintza-bilera: urteko azken txostena, urteko aurrerapausoak, desbideratzeak (Jardueren Urteko Memoria) eta hurrengo urterako Urteko Ekintza Planaren proposamenak adierazita. Urtean behin.
- Bitarteko gogoeta-bilera: EPEaren ezarpen-aldi erdiko gogoeta 2025ean, erronkak eta Eraldatze Programa berrikusteko.

2 dinamika-mota eratuko dira Eraldatze Programako proiektu eta jarduera bakoitza bultzatzeko arduradunekin:

- Jarraipeneko bilera: Urteko Ekintza Planean programatutako aurrerapausoei buruzko egoera-puntuak. Sei hilean behin.
- Ezohiko bilerak: eskatu ahala, trakzio-proiektu bakoitzeko eboluzioaren, beharren eta funtsezko mugarrien arabera. Planifikatu gabeak.

Herritarrekin 2 dinamika mota eratuko dira, Plana definitzen eta hedatzen parte har dezaten:

- Herritarren kontsultarako eta parte-hartzeko prozesuak: eskatu ahala, proiektu eta ekintza bakoitzeko beharren eta funtsezko mugarrien arabera. Planifikatu gabeak.
- Aurrerapausoei buruzko informazioa. Informazio-pilulak, planifikatu ahala. Planifikatu gabeak.

5.2 Aginte-koadroa: EPEren adierazleak

Planaren jarraipena eta ebaluazioa hiru mailatan egituratutako aginte-koadro batean oinarritzen da, eta maila bakoitzaren barruan adierazle espezifikoak dauzka:

Lehen bi mailak eragin nahi den inpaktuari dagozkio, epe ertain eta luzean (adierazleetan ez da aurrerapenik espero epe laburrean) EPEa garatuta:

- Lehenik eta behin, Nazio Batuen 2030eko GIH Garapen Iraunkorreko Helburuen inguruko eragin globala bereizten da. Trakzio-proiektu bakoitzak GIHen inguruan duen lerrokatzearen ikuspuntu globaletik abiatuta, EPEak eragiten dien GIHen xedeak eta adierazleak identifikatzen dira.
- Bigarren, eskualdearen egoeran izandako eragina balioesten da, EPEan jasotako gaikako eremuetan izan duen bilakaerari erreparatuta: Ekonomia suspertzea, Enplegua eta prestakuntza, Gizarte kohesioa, Hiri eta Ingurumen biziberritzea, eta Lurraldea eta jasangarritasuna. Adierazle horietako gehienak Ezkerraldea-Meatzaldeko egoeraren eta Bizkaiko batez bestekoaren arteko diferentzialaren arabera formulatzen eta neurtzen dira; zero diferentziala lortzea da helburua.

Genero-arrakalaren inguruko eraginaren adierazleak sartu dira, aurreikusitako jarduketek Ezkerraldea-Meatzaldean genero-arrakala murriztean duten eragina neurtu ahal izateko; arrakala hori ezabatzea izango da helburua, zero diferentziala ezarri.

Hirugarren maila arlo operatiboenari dagokio, eta zuzenean lotuta dago EPEaren esparruan garatutako ekintzei; zehazki, ahaleginaren adierazleak eta epe laburrean espero den bilakaera duten emaitzak; izan ere, zuzenean lotuta daude EPEa hedatzean abiarazten diren trakzio-proiektuekin eta gainerako ekintzekin, haren gobernantza-sistemaren barruan egindako jarraipenaren arabera.

Planaren
jarraipena
eta ebaluazioa
aginte-koadro
batean
oinarritzen da,
ahalegina, lor-
tutako
emaitzak eta
eragina
monitorizatze

Aginte-
koadroak
garapen
jasangarriaren
helburuetan
eta eskualdeak
Bizkaiko
erdiko
mailetarako
bilakaeran
izan duen
eragina
neurtzeko
adierazleak
jasotzen ditu,
bai eta haren
jarduerari eta
proiektuei
lotutako
ahaleginaren
eta emaitzen
adierazleak
ere

Epe ertain-luzea Inpaktu Adierazleak

Garapen Iraunkorreko Helburuak	Eskualdearen bilakaera
EPEak GIHei egindako ekarpena edo lerrokatze-maila	Eskualdeko egoera EPEan jasotako gaikako eremuetan, Bizkaia/Euskadirekiko aldea monitorizatuta
OEPEak ekarpena egin dien GIHa eta Eustaten neurtutako adierazleak (Eskualde-mailan balioztatu ahal direnak)	Eskualdeko aldagai nagusien adierazleak ondorengo arlo hauekiko: • Ekonomia suspertzea • Enplegua eta prestakuntza • Gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak • Hirigintza eta ingurumena biziberritzea • Lurraldea eta jasangarritasuna • Genero arrakala

Epe laburra Ahalegin- eta Emaitza-adierazleak

Jardueren eta proiektuen jarraipena
Planaren gauzatzeari jarraipena egiteko informazioa, trakzio- proiektu bakoitzaren mailan
Trakzio-proiektu bakoitzeko berariazko adierazleak

38 irudia Ezkerraldea-Meatzaldea EPEko aginte-koadroaren egitura

5.2.1 Eskualdeko bilakaeraren adierazleak

Eskualdeko bilakaeraren adierazleak

EPE gaikako esparrua	Adierazlea	Deskribapena
Suspertze ekonomikoa	BEGd-ren pisua	E-Mko BEGd-ren pisua Bizkaiko BEGd osoarekiko
	BEGd-aren bilakaera	E-Mko BEGd-ren hazkunde Bizkaiko BEGd-aren hazkundearekin alderatuta
	BEGd-a E-Mko xede- sektoreetan	Industria: E-Mko sektoreko BEGd-ren pisua Bizkaiko sektoreko BEGd osoan
		Energia: E-Mko sektoreko BEGd-ren pisua Bizkaiko sektoreko BEGd osoan
		Osasuna: E-Mko sektoreko BEGd-ren pisua Bizkaiko sektoreko BEGd osoan
		Turismoa: E-Mko sektoreko BEGd-ren pisua Bizkaiko sektoreko BEGd osoan
	250 langile baino gehiagoko enpresen kopurua	250 langile baino gehiagoko enpresen kopuru osoa
	AIZ Atzerriko Inbertsio Zuzeneko enpresen kopurua	250 langile baino gehiagoko enpresen kopurua guztira Bizkaiko 250 langile baino gehiagoko enpresen kopuru osoarekiko
		AIZeko enpresen kopurua
	Ekintzailtza-tasa	AIZ enpresen kopurua guztira (kapitalaren % 10 baino gehiago atzerrikoa), Bizkaiko AIZ enpresa guztiekiko
Enplegua eta prestatuntza	Jarduera ekonomikoetarako kalifikatutako lurzorua	Alta emandako enpresa berrien % enpresa aktibo guztiekiko
	I+G gastua / BPG	Jarduera ekonomikoak garatzeko kalifikatutako lurzoruen ehunekoa lurzoru osoarekiko
	Jarduera-tasa	I+Gko gastuaren % lurraldeko BPGarekiko
Enplegua eta prestatuntza	Jarduera-tasa	Jarduera-tasa, biztanleriaren ehunekoa gisa
	Langabezia-tasa	Biztanleria langabearen ehunekoa biztanleria aktibo osoarekiko

EPE gaikako esparrua	Adierazlea	Deskribapena
	Iraupen luzeko langabezia-tasa	Lanik egin gabe lan bila gutxienez 12 hilabete daramaten langabeen ehunekoa, biztanleria aktibo osoarekiko
	Prestakuntza-maila	Unibertsitate-ikasketak dituen biztanleriaren ehunekoa 10 urtetik gorako biztanleriaren ehuneko gisa
	Eskola uztearen tasa	Ikasketarik ez duten edo lehen mailako ikasketak dituzten edo DBH, HHE, LHI, HLPP eta OLHko ikasketak dituzten 18 urtetik 24ra bitarteko ikasle ez diren biztanleen ehunekoa, 18 urtetik 24ra bitarteko biztanle guztiekiko
Gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak	Biztanleriaren bilakaera	Biztanleria osoaren aldakuntzaren ehunekoa 5 urteko aldietan
	Norberaren batez besteko errenta	Jarduera ekonomikoan, lan-jardueren, transferentzien, gizarte-prestazioen eta kapital higigarriagatik eta higiezinengatik jasotako errentak gehitzea
	Pobrezia-arriskuan dauden biztanleen tasa	Pobrezia-arriskuan dauden biztanleen ehunekoa, biztanle guztiekiko
	DSBEaren hartzaileak	Diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzen duten biztanleen ehunekoa, biztanleria aktibo osoarekiko
Hiri- eta ingurumen-biziberritzea	Zaugarritasun oso handiko eta ertain-handiko ataletan bizi direnak	Errola-atal oso altuetan edo kalteberatasun ertain-altukoetan erroldatutako pertsonen kopuru absolutua
	Ekonomia sozialarekin lotutako enplegua	Ekonomia sozialarekin lotutako enplegua duten pertsonen ehunekoa lurraldeko enplegu osoarekiko
Lurraldea eta jasangarritasuna	Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak	Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak guztira, lurraldeko lurzoru guztiaiekiko
	Bizi-maileen pertzepzioa	E-Mko bizi-maila Euskadikoa baino hobea delako pertzepzioa duten herritarren ehunekoa
	Birziklatze-tasa	Hondakinen gaikako bilketaren ehunekoa (papera, plastikoa, kartoia, beira), etxeko hondakin guztiekiko
	Banda zabal ultralasterreko sarbidea	Banda zabal ultralasterreko sarbidea duten biztanleen ehunekoa (100 Mbps edo handiagoa)

1. taula Ezkerraldea-Meatzaldeko bilakaeraren adierazleak

Genero-arrakalaren adierazleak

Adierazlea	Deskribapena
Langabezia-tasa	Biztanleria aktiboko emakume langabeen eta gizon langabeen ehunekoa, emakume eta gizon guztiekiko, hurrenez hurren
Laneko errenta	Egindako lanaren ordainetan soldatapekoak jasotako ordainsari osoa, dirutan edo bestela
Prestakuntza-maila	Lehen mailako edo maila txikiagoko ikasketak dituzten emakumeen eta gizonen ehunekoa, 10 urtetik gorako emakumeen eta gizonen ehuneko gisa, hurrenez hurren
DSBEaren hartzaileak	DSBEa jasotzen duten emakumeen eta gizonen kopurua

2. taula Ezkerraldea-Meatzaldeko EPEko genero-arrakalaren adierazleak.

5.2.2 Trakzio-proiektuetako ahaleginaren eta emaitzen adierazleak

Trakzio-proiektuetako ahaleginaren eta emaitzen adierazleak

Trakzio-proiektua	Adierazlea	Deskribapena
Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa + EIC	Ezarritako enpresak	EMPTan instalatutako enpresen kopurua EICn instalatutako enpresen kopurua
	Eratutako enplegua	Enplegua EMPT+EIC programan
	Eratutako jarduera	Enpresen fakturazioa EMPTan
Osasunaren poloa	Inplikazioa	DOB dedikazioa Osasunaren poloa arloa (publikoa/pribatua) ezartzean, kudeatzean eta eragitean
	Egindako jarduera	Osasunaren poloa garatutako proiektuen/produktu berrien kopurua
	HCeko diru-sarrerak	Osasun Poloaren diru-sarrerak finantzaketa-iturrien arabera (zerbitzuak, dirulaguntzak, etab.)
	Osasun enpresak bezeroak	Laguntza jaso duten enpresen kopurua / Osasun poloaren bezeroak (nazioartekoak / tokikoak)
Lur kutsatuak lehengoratzeari	Ahalegin ekonomikoa	E-M lurzorua lehengoratzeko funtsak
	Lehengoratzeko azalera	Berreskuratzeko E-Mko lurzorua azalera
	Lehengoratzeko batez besteko epeak	Izapidetzeko denbora + lehengoratzeko proiektuak gauzatzea (batez besteko haztatua azalera)
	Erabiltzen ari diren lurzoru lehengoratuak	2020tik lehengoratzeko lurzorua ehunekoa E-Mn erabileran eta motaren arabera (industria, zerbitzuak, etab.)
Jarduketa integrala auzo zaurgarrietan	Ahalegin ekonomikoa	E-Mn abiarazitako esku-hartze integraletan mugiarazitako inbertsioa
	Esku-hartzearen irismena	Esku-hartzearen onuradun izan diren E-Mko biztanleak (esku-hartzea egindako auzoetan erroldatuak)

Trakzio-proiektua	Adierazlea	Deskribapena
	Esku-hartzea egindako etxebizitzak	Esku-hartzea egin den etxebizitzaren kopurua
	Prestakuntza eta enplegua	Esku hartzeko jardueren barruan prestatutako eta enplegatutako pertsonak
C2 lineako jarduketa (Bilbo-Muskiz)	Proiektua baldintzatzen duten faktoreen egoera	HTS-VSFren obrak amaitzeko aurreikusitako epea (I. fasea) C1 eta C2 lineetako eskumenen transferentzia
	Aldez aurreko azterlanen aurrerapena	Garraioaren soluzioa definitzeko analisiak egiteko eta erabakiak hartzeko egindako jardura
	Plangintza onestea	Trenbide Garraio Sektorialeko Planean definitutako irtenbidea txertatzea
Industria-ondareari eta itsasadarrari balioa ematea	Industria-ondarea birgaitzea	Industria-ondareko aktiboak birgaitzeko/egokitzeko inbertsioa
	Balioa eman zaion industria-ondarea	Sarean koordinatutako aktiboaren kopurua
	Bisitariak eta turistak erakartzea	Balioa eman zaien aktiboetara egindako bisiten kopurua (bisitarien jatorriaren arabera segmentazioarekin).
	Eratutako enplegua	Industria-ondarearen ustiapen turistikorekin lotutako jardueretan eratutako enplegua

3. taula Trakzio-proiektuetako ahaleginaren eta emaitzen adierazleak

6 Eranskina

EPEa egiteko prozesuan COVID-19 pandemia sortu zenez, horri buruz tarteko gogoeta bat egin behar izan zen, pandemiak eskualdean izan zuen eragina oro har ebaluatzeko, eta, bereziki, lehendik finkatuta zeuden erronkak eta trakzio-proiektuak nolabait alda zitezkeen zehazteko.

Horren harira, ondorioa da hasieran definitutako erronkek eta Ezkerraldea-Meatzaldeko EPEan lehenetsitako trakzio-proiektuek indarrean jarraitzen dutela eta, are gehiago, COVID-19aren osteko testuinguru berrian indartu egingo dela horien garrantzia. Jarraian, azterketa horren eduki nagusiak eta emaitzak erakutsiko dira.

COVID-19ak berehalako ondorio ekonomikoak izan ditu Euskadin eta Ezkerraldea-Meatzaldean, langabezia-indizea handitu, enpresak desegin eta ekonomia uzkuritu baititu.

Uste da Euskadin atzeraldia Europan edo maila globalean baino gogorragoa izango dela, baina Espainian baino leunagoa. Bestalde, aurreikuspenen arabera, 2021etik aurrera BPGaren susperraldi handia gertatuko da, EBko eta munduko batez bestekoa baino erritmo handiagoan, baina ez da 2020an zenbatetsitako galera estaltzera iritsiko.

Euskadirako aurreikuspenen ildoan, Ezkerraldea-Meatzaldeko ekonomia 2020an $-8,7\%$ murriztea aurreikusi zen, eta, ondoren, 2021ean $6,7\%$ haztea. Horiek horrela, gutxienez 2 edo 3 urte beharko dira suspertzeko. Erreferentzia moduan, 2008ko krisiaren ostean 5 urte baino gehiago behar izan ziren Euskadin krisiaren aurreko BPGaren mailetara itzultzeko.

Ezkerraldea-Meatzaldeko ekonomiaren bilakaera datu horietan oinarrituta kalkulatu ahal da, eskualdearen berezko faktore bereizgarri batzuk kontuan hartuta:

- BEGd-aren banaketa Euskadikoaren antzekoa da, eraikuntzaren sektoreak pisu handiagoarekin eta industriaren pisu txikixeagoarekin: aintzat hartuta eraikuntza gutxiago uzkurtuko dela industria baino, erasana leunagoa izan dezake.
- Gainera, eskualdeak osasun-jardueretan, garraioan eta biltegiatzean duen espezializazio sektorialak susperraldia bizkortu dezake bertan, batetik osasun-beharrengatik, eta bestetik online merkataritza eta banaketa globala igotzeagatik.
- Saltoki txikiei dagokienez, konfinamenduan asko uzkuritu bada ere, hazkunde bizkorra aurreikusita dago, "auzoko" zerbitzuen eskaria hazita, azalera handiekin alderatuz gero.
- Hala ere, ez da iritzi-desberdintasun horien eragina oso handia denik, eta, beraz, bilakaera Euskadirako aurreikuspenekin bat etorriko dela uste da.

Izandako atzeraldia ekonomikoarekin lotuta, azken urtean zehar Ezkerraldea-Meatzaldeak 75 enpresa inguru galdu ditu (enpresa garbiak), enpresen galera horrek enpresen hazkunde-joera eten duela uste da, eta, beraz, egungo egoera COVID-19rik gabeko egoeratik are urrunago dago.

Hala ere, adierazi beharra dago litekeena dela krisiaren ondorioak urte batzuk igaro arte ez hautematea. Erreferentzia gisa, esan behar da Euskadin 2008ko krisiaren ondorioz enpresa-kopuruaren jaitsiera handiena 2010-2011 aldian gertatu zela, krisia hasi eta 2 edo 3 urtera.

BPGari eta eskualdeko enpresen kopuruari eragiteaz gain, COVID-19aren ondoriozko atzeraldia ekonomikoak eragin handia izan du enpleguan ere. Ezkerraldea-Meatzaldeak langabeziaren gorakada jasan du, eta 2020ko ekainean $16,4\%$ iritsi da 2019a amaitu zueneko $13,7\%$ hartatik.

Ezkerraldea-Meatzaldeko langabezia-tasak Bizkaikoaren antzeko bilakaera izan du, baina esan beharra dago horrekiko aldeak ehuneko 0,1 puntu egin duela gora 2020ko otsailetik maiatzera arte.

Aldiz, Ezkerraldea-Meatzaldean DSBEaren onuradunen kopurua ia ez da handitu 2020ko urtariletik maiatzera. Urtarrilaz geroztik DSBEaren onuradunen kopuruak gora egin duen arren, onuradun horien arteko aldea jaitsi egin da Bizkaiarekiko, eta, beraz, bilakaera lurraldeko batez bestekoa baino positiboagoa da. Egia bada ere bi hilabeteen 239 pertsona gehiagok DSBEa jasotzea garrantzitsua dela, datu horiek behar den ikuspegitik begiratu behar dira: eskualdeko biztanle aktiboen % 0,17 dira (136.000 pertsona baino gehiago).

Hala ere, COVID-19aren krisiaren ondorio guztiak ez dira negatiboak Ezkerraldea-Meatzaldeko ekonomiarentzat, COVID-19aren osteko agertoki berrian, globalki indartzen ari da zenbait alderdi sozioekonomiko eraldatzearen aldeko apustua, eta eskualdeak epe luzera onura lor dezake, baldin eta aukera baliatzea lortzen badute.

39. irudia. COVID-19aren ondoriozko eraldaketa globalak, eskualdean eragina izan dezaketenak

Ezkerraldea-Meatzaldea

2021-2023 EPEaren baliabideak

07

ABANTO
ZIERBENA
UDALA • AYUNTAMIENTO

Barakaldo
CIUDAD-HIRIA

Erandioiko Udala

MUSKIZ
UDALA

Ortuella
Udala

Ayuntamiento de
Portugaleteko Udala

Santurtzi

Sestao
Udala
Ayuntamiento

Trapagaran

ZIERBENA
ITSASOKO ZAPORREA
SABOR A MAR

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

Trakzio-proiektuak

		2020ko aurrekontua		2021tik 2023ra aurrekontua		Aurrekontu gehigarria		Erakunde bakoitzak guztira		
Trakzio-proiektu Ezkerraldea-Meatzaldea		EJ	BFA	EJ	BFA	EJ-Berpiztu	BFA	EJ	BFA	TOTALA
EM1	Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa + EIC	11.008.377€	8.235.929€	25.186.890€	18.843.600€	10.000.000€	2.000.000€	46.195.267€	29.079.529€	75.274.796€
EM2	Osasunaren poloa					10.000.000€	500.000€	10.000.000€	500.000€	10.500.000€
EM3	Lur kutsatuak berreskuratzea					60.000.000€		60.000.000€		60.000.000€
EM4	Jarduketa integrala auzo zaurgarrietan				1.850.000€	14.000.000€		14.000.000€	1.850.000€	15.850.000€
EM5	C2 linearen gaineko jarduketa (Bilbo-Muskiz)					4.000.000€		4.000.000€		4.000.000€
EM6	Industria-ondareari eta itsasadarrari balioa ematea		607.525€		35.342.751€	10.000.000€		10.000.000€	35.950.275€	45.950.275€
TOTALA		11.008.377€	8.843.454€	25.186.890€	56.036.351€	108.000.000€	2.500.000€	144.195.267€	67.379.804€	211.575.071€

Bizkaiko Foru Aldundia

2021etik 2023era bitarteko aldia

EM1

**Ezkerraldea-
Meatzaldeko Parke
Teknologikoa + EIC**

Ezkerraldea-Meatzaldeako Parke Teknologikoari (EMPT) eta EIC, Energy Intelligence Centerri dagozkien inbertsioak

Azpiegituretarako eta Lurralde
Garapenerako Saila, eta Ekonomia
Sustatzeko Saila
20.843.600 €

EM2

Osasunaren poloa

Enpresa-poloaren garapena eta berrikuntza osasunaren eremuan, Gurutzetako Ospitalearen eta Biocrucesen inguruan. Osasun-sistemaren lankidetza eta sormen-kidetza euskal sistema teknologiko-enpresarialean integratzea

Ekonomia Sustatzeko Saila
500.000 €

EM4

**Jarduketa integrala
auzo zaugarrietan**

EtxeTIC Zentro bat martxan jartzea, mendekotasun-egoeran dauden pertsonen laguntzeko, etxean egon daitezen

Gizarte Ekintza Saila
1.850.000 €

EM6

**Industria-ondareari eta
itsasadarrari balioa
ematea**

Bizikletentzako eta oinezkoentzako Barakaldo-Erandio pasabidearen proiektua; Barakaldo-Bilbo bizikletentzako bidea; Barakaldo-Erandio zubia; Itsasadarreko pasealekua Erandion, eta El Pobaleko Burdinolari laguntza

Azpiegituretarako eta Lurralde
Garapenerako Saila, eta Kultura
Saila
35.342.751 €

Eusko Jaurlaritza

2021etik 2023era bitarteko aldia

EM1	Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikoa + EIC	Ezkerraldea-Meatzaldeko Parke Teknologikorako (EMPT) inbertsio osagarriak. Ortuellan 150.000 m2-ko lur-eremu gehigarria erostea, EMPTarekin lotura duten enpresentzat. EMPTan eraikin berria egitea, 2023an leku gehiago izateko aukera emango duena, gaur egungo egoitza-eraikinean aurreikusita dagoen okupazioaren osagarri	Industria Sailburuordetza eta SPRI 10.000.000 €
EM2	Osasunaren poloa	Enpresa-poloaren garapena eta berrikuntza osasunaren eremuan, Gurutzetako Ospitalearen eta Biocrucesen inguruan. "Med-Tech" gailu medikoetan espezializazioa. Test eta prototipoen laborategia. Osasun-sistemaren lankidetzeta eta sormen-kidetzeta euskal sistema teknologiko-enpresarialarekin integratzea	Teknologiako, Berrikuntzako eta Eraldaketa Digitaleko Sailburuordetza 10.000.000 €
EM3	Lur kutsatuak berreskuratzea	Lurzoru industrialari balioa ematea, biziberritzeko eta proiektu estrategikoak kokatzeko bertan Lehentasunezko jarduketak Ezkerraldean eta Meatzaldean. Lurzoru industrial berria erostea/deskutsatzea/balioztatzea, eta eskaintzea	Industria Sailburuordetza eta SPRI 60.000.000 €
EM4	Jarduketa integrala auzo zaurgarrietan	Kalteberatasun handia duten Eskualdeko 13 auzotan –errola-ataletan– biziberritze integraleko jarduketa, zenbait ardatzetan: hiri- eta ingurumen-biziberritzea, gizarte-babesa, prestakuntza eta enplegua Abanto-Zierbena / Portugalete / Santurtzi / Valle de Trápaga -Trapagaran	Lurralde Plangintzaren eta Hiri Agendaren Sailburuordetza 14.000.000€
EM5	C2 linearen gaineko jarduketa (Bilbo-Muskiz)	Metroaren 2. linearekin lotura egiteko diseinu-azterketak eta eraikuntza-proiektua. Urbinagako aldaketa-gunea Hesi arkitektonikoak ezabatzea, diseinu-azterketaren eta eraikuntza-proiektuaren barruan	Azpiegitura eta Garraio Sailburuordetza 4.000.000 €
EM6	Industria-ondareari eta itsasadarrari balioa ematea	Industria-ondareari balioa ematea, Eskualdeko produktu turistiko-kultural bereizle gisa Industria-turismoko Pasealekua berreskuratzea itsasadarraren ezkerraldean	Kultura Sailburuordetza Turismo eta Merkataritza Sailburuordetza 10.000.000 €